

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: V. ker., Honvéd-utca 10. szám.
Kiadóhivatal: V. ker., Nádor-utca 34. szám.
Szerkesztői telefon 56-12. Kiadóhivatali telefon 54-39.
Igazgatónál „ 842. Nyomdai „ 44-09.

Főszerkesztő: **VÉSZI JOZSEF**
Felelős szerkesztő: **KABOS EDE**
Igazgató: **HERTZKA LOTHÁR**

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Bucusi Körberől.

(v.) Az előkelő idegennek utiliput kötötték a sarkára. Körber ur nem miniszterelnöke többé Ausztriának. Most már csakugyan nem az. Meneszteti ötévi kormányzása alatt sűrűn menesztették politikai ellenfelei. Lemondani is már többször mondott le, de nem azért, hogy helyét otthagyja, hanem azért, hogy a császári bizalom megújításával szilárdabbá tegye alulról megrendült pozícióját. Ámde ez egyszer nem játszotta a lemondásdit, hanem komolyan megbukott. Lemondása el van fogadva és távozása a kormány éléről elhatározott dolog. Utódja még nincs; de ő már elődje ezidőszent még ismeretlen utódjának.

Miattunk, magyarok miatt, elmelet isten hírével. Akár sohse legyen többé szerencsénk hozzája. A mi hazánknak kevés a jóakarója odaát Ausztriában; de olyan rossz embere a magyar nemzetnek még ott is kevés akad, amilyenek Körber ur bizonyult. Mikor kormányra lépett, valóságos meghökkenés fogta el politikusaink közül azokat, akiknek módjuk volt vele korábban megismerkedni. Tudták, hogy okos ember, alapos tudású, rendkívüli politikai ügyességű, művésze a gyors alkalmazkodásnak és alattomos, perfid taktikájú. Tudták továbbá azt is, hogy a tulajdon-

ságait egyenként és összesen a magyar nemzet ellen fogja a legszivesebben felhasználni. Ezek a várakozások csakhamar be is teljesedtek. Velünk szemben az ő kormányzata a hepciásokodások és komiszkodások szakadatlan sorozata volt. Tessék csak visszaemlékezni a három évvel ezelőtt folyt kiegyezési küzdelmekre, amikor az egész osztrák sajtó, de kivált a közudomás szerint felhívatlan lapok Körber sugallatára valóságos rablóhadjáratot indítottak Magyarország ellen. Akkor adta ki maga Körber nyílt parlamenti színen ellenünk a jelszót, hogy a magyar iparfejlesztés állami támogatásának meg kell szűnie s erre nézve Ausztriának tőlünk a kiegyezésben garanciákat kell kapnia, mert máskülönben vámszövetségről szó sem lehet. Ennek az embernek volt bátorsága tőlünk azt követelni, hogy szerződésben kötelezzük magunkat a saját iparunk fejlődésének erőszakos elnyomására. Ezt a szemérmetlen követelést a magyar kormány természetesen visszautasította: és tudjuk, hogy a kívánt lojalitási klauzula helyett a kiegyezésbe épp az ellenkező jutott bele, tudniillik az osztrák kormány volt kénytelen kifejezetten elismerni, hogy a magyar állam iparfejlesztési politikája természetes és jogosult dolog. Ez a hepciásokodó hang és a kihívó modor, amelyben Körber a tárgyalásokat folytatta, arra bir-

ta annak idején Széll Kálmánt, hogy vele a kiegyezési tárgyalásokat egyszerűen megszakítsa. S hónapokon át holtan ponton vesztgelt a kiegyezés tárgyalása, amíg végre Körber meg nem adta azt az elégtételt, amelyet a magyar kormány feje követelt. Mikor aztán nagynehazen megszületett a kiegyezés, akkor új galibákon járt a Körber esze. Minduntalan belekötött Magyarországba. A katonai kérdések miatt nálunk keletkezett obstrukció idején folyton belekötögtött a magyar törvényhozás belső ügyeibe, megfenyegette Magyarországot, a Reichsrathban az osztrák kormányelnök polcáról akarta hiteles értelmezését adni a mi törvényeinknek. Mikor Khuen-Héderváry miatt a magyar parlamentben leszavazták és a Tisza-kabinet jutott kormányra, Körber újra kezdte kihívó viselkedését s impertinens beavatkozásait. Ezért aztán Tisza István nyílt parlamenti ülésen az orrára ütött: előkelő idegennek mondta, akinek kötnyeleskedései nem csorbíthatják a magyar jogot, de akit, ha tébékében nem hagy minket, majd meg fogunk emberségre tanítani. Akkor még próbált visszafelelni Körber, de nemsokára beszűnelt a tüzelést. Elhallgatott. Ő húzta a rövidebbet. E veresége adta meg az első lökést bukásának. Az őszszel aztán leszavazták a saját parlamentjének bizottságában. Ez

TARCA

„A Ferkó koma”.

(Bírs cseréjés)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Porzó.

Van gyásza a vig lapnak is. Ninesen szomorubb dísz, mint a csörgő sípkára tűzött fekete fényel. Nines meghatóbb változása az arc vonalainak, mint amidőn a nevetésre fölfelől hajlott száj sarkára sírásra görbül lefelé. Csodás találkozás a végleteknél itt is; a kacagás hangja ijeszten hasonlít a zokogáshoz. És a fájdalom épp úgy fakaszt könnyet, mint a nevetés.

Oh ti Jocus. Menus és egyéb félistenei tréfának! — elközbözt a ti legnemesebb nevelétek: meghalt Bessenyeý Ferenc. Meghalt a halhatatlan Ferkó koma. És meghalt benne egy lágyra hangolt költő; egészen tehát: egy való humorista. A „Borszem Jankó”-nak zavarhatatlan vidámságban buzgótt erejét siratjuk mi tebened, én kedves ifjúkori pajtásom!

Mert hogy azt, aki e sorokat írja, régi boldog emlékek virágos láncá fűzi Bessenyeýhez.

Legendarius az ő neve Nagy-Körösön, ahol elejébe jártunk Aran, Jánosnak. Rajongó szeretettel esingött e nagy költőn, e drága em-

beren ő is. Vagy hová az övénél nagyobb lekezdéssel egyikünk sem. Amit azzal bizonyított, hogy ennek a mi imádozt professorunknak külön áldozott: betéve tudta minden versét s el-elzavalgatta előtte s előtünk egy-egy órában, mely nekünk ünnepeinkké vált.

Felállott a sugár legény, típusa a szép magyar fiúnak. Nagy barna szemű tüzet fogott. Maga égött, minket gyújtott. S hogy kieresztette minden ércs volta mellett lágy zengésű baritonját, melyet a költemény forró részeiben döngőpé tudott fokozni: megbüvölve ülünk ott padjainkban s csak azon vettük észre magunkat, hogy hullanak a meleg esőppek az Aeneis második énekére s hogy megráundult a tekintetes tanár urnak is a vastag bajsza, meg hogy a szokottnál is erősebben pislogott. Mint ahogy megrendült annak idején Beethoven, midőn Franz Werner, egy bécsi művész előadásában hallotta először az ő felséges hegedűhangversenyét. Tán csak akkor tért rá igazánban e remek alkotásának lelkeket hódító szépségeire.

Hej, a Ferkó! Nem csak őt, a nagyot; nem csak minket nebulókat ejtett meg szavallatával. Ti aranyos köröi lányok, ti mesélhetnétek Ferkó körül még szebb sort. Mert tudott ő gyöngyven énekelni is, főképpen cigányegységgel. Tánában deli és győzős. Aki hajadont magával ragadott a keringő édes hullámain, aki menyecskét megpörgetett a csárdásban: az boldognak vallotta magát. De sohasem szünt meg gyöngédnek, gavallérnak lenni. El nem kábitották a nagy sikerek, bárha értette a módját a sok édes órának leszakasztani virágját,

Elt vele, de vissza nem élt. Es — csodák csodája! — a fiúk között nem akadt irigye. Elfogadták a kegyelt prince kiváltságos térfoglalását övegek és ifjak szívében.

A pihenő alatt aztán kigyult az ő vidám kedve is, mely minden pezsgő volta mellett sem csapott át a duhajtságba.

No ünnepes nagy tiszteletű ur, meg kigyulmed is Margóez uram: ki a plaera! Ott szóllaltatta meg őket, amin isteni tisztelet után a templom kisebbik bejáratjában érkeztek épületes beszélgetésbe, mely hova-tovább ingerült szóváltássá, majd igazi disputává mérgesedett. Az ember, ha elfordult a jelenettől, vagy behunyta a szemét: teljes valójukban látta maga előtt a két öreg urat. Az egyik harsányan, szabatosan tagolt beszédben felelt, a másik meg vékonyan és szaporán sipogta a maga védekezését. Majd összelevegedett basszus a diszanttal, és szerelmes Isten a tudója, mily fajul az összezóllalkozás, ha egyszeribe ott nem terem a jószágos Borzsákné asszonyoném, aki a két veszedeké bícsit az ő reszketős éneklős hangjával, kegyes intésével meg nem kérleli.

Hát persze, hogy mindannyian hempergünk a nevetéstől.

Hanem alig hogy megbékülve távozik el a két öreg ur, s elközzönnek az asszonyoném-től, ennek elejébe kerül a Görbe (Gerber) zsidó, aki hízalásra való tengerit tudakol a tekintetes asszonytól. Epp most vízit két hóna alatt a lehegő hízott libákat a sakterhez. Ma reggel két újat fogott tönésre a felesége; de az a szem, amellyel tönné a két rekrutát, nem akar megdagadni a vízben, mert hogy amolyan tőpöd-

ütötte ki a hordó fenekét. Körber fena-
héjazva bár, de sebesülten távozott ve-
resége színhelyéről. Próbált valami
egyezség-félet a csehekkel, de nem ment
velük semmire. A németekkel pedig, aki-
ket politikájában támogatott, már any-
nyira el volt rotva a dolga, hogy a par-
lamentari vereségének éppen ők voltak a
szerzői.

Ilyenformán be kellett látnia,
hogy elvégezte kis játéka. Nehány heti
tépeldés után bucsut vett hát a kapu-
féltől. Hogy nálunk az ördög sem si-
ratja, a mondottak után természetes.
Furcsább az, hogy Ausztriában, ahol
kormányzatát mindenki szidta, a távo-
zását tulajdonképp sehol sem fogadják
szívesen. A németek aggódnak, olyan
utódja lesz-e, aki szintugy kedvükre fog
jájni, mint ő tette, s most jut eszükbe,
hogy ez az ember, ha nem is tiporta le
kedvükért a szlávtságot, de legalább óvta
nemzeti birtokállományukat. A csehek
is sopánkodnak, nem fogja-e a bukott
Körbert olyan kormány felváltani,
amely a szláv elemnek erőszakos visz-
szaszorításával akar megpróbálkozni.
Annyi bizonyos, hogy a züllő és bomló
Ausztriában nehezen betölthető hézagot
hagy maga után az az ember, aki mégis
el tudott abban a rettenetes felfordulás-
ban öt esztendőn át valahogy kormá-
nyozni. Nekünk mindegy, akárik lép
helyébe. Epésség irigység s ösztönösebb
rosszakarónk nálánál aligha. S ha el-
birtuk Körbert, nyilván el és le fogjuk
birni majd az utódját is. Ránk nézve
csak az fontos, hogy Ausztriában olyan
kormány nem alakulhat, amely odaát
az állambomlás végzetes folyamatát
meg tudná akasztani. Ez pedig azért fon-
tos ránk nézve, mert nagy intelmet rejt
magában. Azt az intelmet, hogy amilyen
mértékben bomlik az osztrák államiság,
éppoly mértékben kell nekünk, ha a

monárkia sulypontját hozzánk akarjuk
áthozni, a saját közéletünk orvoslására
s a magyar állam megszilárdítására tö-
rekednünk.

BELFÖLD

A német kereskedelmi szerződés. Bécsből
jelentik, hogy a tegnapi közös miniszteri tanács-
kozásában, amely a kereskedelmi szerződés dolgá-
ban folyt, teljes megállapodás jött létre a Berlinbe
visszatérő megbízottaknak szánt utasításokra vonat-
kozólag. Ma délelőtt tovább folyt a tanácskozás, de
Tisza István miniszterelnök már tegnap hazatért
s így a kormány tagjai közül csak Hieronymi és
Tallian tanácskozott osztrák kollegáikkal. A magyar
szakelődök közül Diró Tamás miniszteri tanácsos
tegnap este Bécsből kénytelen volt visszatérni Buda-
pestre, mert beteg leavó neje állapotában az or-
vosok távirati értesítése szerint aggasztó fordulat
állott be. A szakelődök újév után alkalmat
január 2-án utaznak Berlinbe és azonnal hozzálát-
nak a szerződés finalizálására vonatkozó tárgyalá-
sokhoz.

Berlinből táviratozzák: Itteni diplomáciai kör-
körben mire jár, hogy a kereskedelmi szerződés fel-
mondása holnap még nem fog megtörténni. Ausz-
tria-Magyarország részéről hivatalos válasz még nem
érkezett Németország javasaira. Ausztria-Magyar-
ország delegátusai újév után hozzák magukkal a
választ Berlinbe. Diplomáciai körökben a kereskede-
lem-politika helyzetet nem itik meg kedvezőt-
lenül. — Bécsből táviratozzák lapunknak: Hír szer-
int Ausztria-Magyarország delegátusai közvetlenül
újév után, valószínűleg január 2-án utaznak Berlin-
be és azonnal hozzálátanak a szerződés finalizálására
vonatkozó tárgyalásokhoz. A kereskedelmi szerző-
dés tárgyalásáról egy berlini lap, a *Tag* azt írja,
hogy személyeskedések miatt húzódik oly sokáig a
tárgyalás. E szerint Posadowszky gróf, a porosz mi-
niszter igen fennjázó modorban beszél a magyar
és az osztrák megbízottakkal, a kik ilyen modoroz
nemcsak a nemzetközi érintkezésben, de még a sa-
ját miniszteriumában sincsenek hozzá szokva. A
porosz hang és erőszakoskodás miatt a legutóbbi
tárgyaláson, a berlini lap szerint, igen heves jelenet
is játszódott le Posadowszky és Tisza gróf között.

kukorica. Furesán éji szegény Görbe zsidó a
beszédet. S mivel karjaival szorongatja a két
hízót: a kezével nem éri az orrát, melyet meg-
csapolt a hűvös őszi szél. Hát úgy segít magán,
hogy hol az egyik, hol a másik liba fejét hasz-
nálja zsebbevalónak.

A derültégg mind zajosabbá válik. A ki-
tünően eljátszott kis drasztikus jelenet vége
észrevétel hangneme. vált: durból molla ol-
vad át s megőrjűk, hogy a Görbe zsidóné a
porosz-osztrák háború után, melyben az ő viruló
Móricákja elesett, fölkeresi a közigazgatási
csatateret. Kérdezi, hol van eltemetve az ő
egyetlen drágasága, az ő tündöklő gyémánt-
köve, az ő fia. Oda mutatnak egy nagy halom-
ra, az alá van temetve mind az elhullott
fiatal katona: katólikus, kálomista, lutheránus
görög, zsidó vegyes, már amint verte le őket a
puska-golyó. A nagy halom tetejében egy
nagy keresztfa. És az istenes zsidó asszony oda
meg, egy idegen vallás szent jelvénye elé s
ugy siratja el az ő Móricákját.

Amire az asszony nének mindközönse-
gesen megeredt a könnye s ha nem tiltja a
tisztesség, bizony rendre megcélozják a mű-
vészt.

Mert Ferkó rátermett a színészetre is.
Erős talentumától egyformán teltelt volna a
vig és a szomorú: Falstaff is, Lear is.

És e mellett gondoltos, elmes szónok.
A hétköznapi mérték fölfe emelte tanultság és
dallás külső. Kegyelme az isteneknek. De az
istennek is, akinek imádsására könyv nélkül
tanulta meg a szent írást. Ezenkívül erősen
politikus és elkezeredett hazafi. Ami tán együtt

jár minálunk. Szidta, gunyotta, átkozta az ő
magyarját, mert hogy eszerette, de nagyon.

*

Messzire estünk s jó soká távol is álltunk
egymástól. Hogy mint képviselő került Buda-
pestra, újból találkoztunk. Barna-piros, finom
szabásu arcán még ott ragyogott az ifju zo-
máne. Csak a hajában csillant meg egy-egy
fehér szálak. Tejesen Ferencé azonban nem
érelődött Ferkó. A helyzet komikus volta
mindannyiszor kiváltotta az ő parodisztikus
hajlamait. Kritikáját kihívta a nyelvezés is,
állandón kifigurázván különösen a „hájtjeji“
maradiságot s a kendőzött „honyhazafysá-
got“; s amidőn tühegyen forgatott meg egy-
egy jól ismert alakba rekedt gyarlóságát: ez-
zel, meg egyéb tanulságos mókáival, csak vi-
damságot kellett s nem fanyar elkedvetlene-
dést.

Közben nagy elégtétellel tapasztaltam,
hogy míg megéreltük az évek, megsulyoso-
dott tartalomra is. Mert bizony a n.-körüi
kollégium, noha mélyen ártotta bele a huma-
niorákba, neki is adása maradt azzal, amit
könyvekből meg nem tanul az ember, tanár
nem tanít. „Kis Bécsben“, mármint Temes-
várt, nem is ájroperré, de európaivá szűrő-
dött, amire ottan több alkalom kerül. Von-
zotta a magasabb civilizáció, ráért az idegen
nyelvek megszerzésének szükséges voltára, szó-
val: „kifaragódott“, mint maga mondogatá.

De egy kis ferkoizmus csak mindig eis-
tergett benne s kipattanó szikráival akárhány-
szor gyújtott nekünk színes tüzijátékok.

Oh, azok az esték, a „Kagál“ estéi, a
„Boroszem Jankó“ irástudóinak, piktorainak

s ez az összeütközés volt az oka annak, hogy *Posa-
dowsky* hivatalosan elbucuzás nélkül utazott el Bécsből.

Félhivatalosan jelentik: *Hieronymi* Károly ke-
reskedelmi és *Tallian* Béla földművelési miniszterek
ma este Bécsből visszatértek, miután belejárték
tanácskozásait az osztrák szakminiszterekkel a
német szerződési tárgyalások folytatása dolgában.
A magyar szakelődök már holnap abban a hely-
zetben lesznek, hogy visszatérhessenek Budapestre.
A magyar és az osztrák kitudódték Berlinbe való
utazása e szerint úgy látszik csak a jövő hó első
napjaiban van tervbevéve.

A feloszlítás előtt.

Budapest, december 30.

Nan abban valami gyanus, ahogyan
Apponyiéknak a negyvennyolcas alapra való
áthurokolódását éppen azok fogadják a legna-
gyobb hozsannával, akik nincsenek a negyven-
nyolcas alapon! A néppártot majd fölveti a
nagy öröm. Miért? A néppártot akar Appo-
nyi csatlakozni? Nem. Hát akkor örülni kell
annak, hogy Apponyi egy párthoz — nem
csatlakozik? Ebben a mulat tanúságai alap-
ján már van némi ráció. És a néppártot kívül
Szederkényiek is örülnék. Pedig Apponyi
nem hozzájuk készül csatlakozni, hanem azok-
hoz, akik őt Szederkényieké váltak. Mind-
ebben kétségtelenül van valami gyanus, amit
még az is tetéz, hogy voltaképpen idáig hiva-
latos nyilatkozat még nem történt, csak éppen
a szállongó hírek megcáfolását nem tartja szük-
ségesnek vagy sietősnek Apponyi.

A negyvennyolcig visszafatalodó hat-
vanhét szenzációját ilyenforma glosszákkal
kísérik a politikai körökben. Hogy megjárdtek
volna a legújabb fordulatól, az — enyhén
szólva — optikai csalódás. Sokan csóválják a
fejüket, de nem az ijedségtől. Egyébként pe-
dig az egész szenzációt Apponyi is korainak
jelezte s a koalíció sajtójának feltárlásában
a negyvennyolcas alapra való áthurokolódás
jelentősége úgy ki van színezve, hogy a politi-
kai bírálatot nem igen állja meg. A szabadel-
vüipárt körében fontosságot annak tulajdonítan-
nak, hogy gróf *Andrássy* Gyula, akinek a

és l. t.-jainak hétfele vacsorái Fölváltva hol a
„Bristol“ fogadónak francia, hol a zsidó ri-
tuális konyháknak, hol meg a szögédi Balóné
hasonlíthatatlan magyar főztjére gyülekezünk
mi ott egybe. S mint ahogy ez a hármas kony-
ha is példázata: kerül ott francia esprít, zsidó
elmésség s paprikás magyar tréfa bőven. Eszeg
parádés estéink is, melyeket a „Kagál“ körén
kívül álló jelekkel szeretünk fölkesíteni. A
pilsán elönté kedvéért ez a mi mamelek
bandánk az ellenzék soraiból szedeget magán-
nak vendéget, megvegyítve egy-egy hivatásos
szertetremelő fiatal asszonyokkal.

Hát e vacsoráink egyikén szembeültettük
Ferkót a vajdával.

A művész vendég rosez néven veszi, ha
födött beszéddel vagy akár nyílt szóval a
hangzert elé ültetik vagy kezéigyebe tolják a
hegedűt, míg a vérszerint való cigány be sem
várja a bizatást, hanem akár éhomra is mu-
szikál, csak legyen aki hallgassa.

Kaptunk is erre pompás kettőt.

Feri, mivelhogy épp kapóra jött, elpro-
dukálta a „szavadzó pógárt“, amint fel-felrán-
gatva a ceucos hasárol le-leigyekező szijas
nadrágot, az „érdemös testcsülethön“ intézi
bölcs mondásait. Amivel a bő vacsorát ugy
megzöttentotta bennünk a jóleső nevetés,
hogy a fele sulyára lohadt. A vajda a két kö-
vér kezével kapaszkodott a karszékbe, hogy az
öbléből ki ne rázza a kacagás. Es potvogtak a
könyjei. Pedig ő még csak az egy Urat ka-
landos előadásain ha tud megvizsgálatlódni,
különben csak a maga adomáin nevet. De
már ennek az elragadó vis comicának álljon
ellen, aki bir. Hahotára fakad attól a „kü-
szent“ is.

nevezetes Szemere-lakomán mondott felkőszöntőjét a koalíció sajtója szintén negyvennyolcas színekkel ékesítette fel, ma szükségesnek tartotta ezt a felkőszöntőt valódi szövegben publikálni s ez a szöveg éppen az ellenkezőjét tartalmazza annak, amit bele próbáltak magyarázni. Andrássy tehát nem játszik negyvennyolcasdit s a lakoma lázában is hangsúlyozta, hogy a hatvanhetes alapot meg fogja védelmezni.

Holnapután, mikor a pártok ujévi üdvözlése rendjén szóba fognak kerülni ezek a legaktuálisabb kérdések is, majd többet és bizonyosabbat is megtudunk. Addig inkább érdekes manőver az egész. De hogy érdekes és hogy az ujévi üdvözlések iránt ezuttal nagyobb kíváncsiság mutatkozik: kitészik abból is, hogy az újságokra nézve a vasárnapi munkaszünet tilalmát felfüggesztették . . .

Khuen a királynál.

Gróf Tisza István miniszterelnök ma reggel már visszaérkezett Budapestre, de gróf Khuen-Héderváry Károly, ő felsége személye körüli miniszter még Bécsben maradt, ahol a király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta.

A szabadelvűpártból.

A szabadelvűpártban ma este a kormány részéről fenn volt Tisza István miniszterelnök, Tallián Béla, Berzeviczy Albert és Plósz Sándor. Ott volt a Ház elnöke is: Perczel Dezső és a két alelnök.

A legutóbbi dolga egész estén át Sándor János államtitkárnak, báró Vojnics Istvának és Daniel Gábornak volt. Oket a jelöltök raja fogta körül állandóan.

Ma este a főváros VI. kerületének szabadelvűpártja részéről küldöttség jött fenn, hogy a jelöltséget Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternek ajánlja fel. Hieronymi még Bécsben van s így a küldöttséget Tisza István miniszterelnök fogadta. Minisztertársa távollétében persze Tisza nem adott végsőleges választ, de a pártkörben úgy tudják, hogy Hieronymi a jelöltséget nem fogja elfogadni.

Elvállalta ellenben gróf Serényi Béla államtitkár a győngyösi kerület szabadelvűpártja részéről felajánlott jelölést s az államtitkár fellép Visonai Samu ellen.

És visszamuzsikál a vajda.

Ferkó, mint a jó színész: tag- és hangkéjtésben s egyéb hatásában a legapróbb részletig kidolgozott alakításokkal kedveskedett nekünk, de mindig csak ilyenekkel. Mint ahogyan a Szigeti Józsi bácsinak eszmadiáját, vég bekanezosát mindig egyazon gyönyörűséggel néztük, hallgattuk: a Feri apró remekléseit is egyformán élveztek meg.

Máshogyan a vajda. A mester.

Ennek is ösmernjük sok történetét, amint alkalomadtán nagy emlékezős s még nagyobb képzelőerőjének tárházából szedgetti őket elő: de mindannyiszor más beállításban, más világításban, más színészen sorjázatja el. A mondott s írott szónak egyaránt nagy ezen művésze fényes hevenyészében léptette el a corona előtt az ő embereit és asszonyait, akiket mind egy bizonyos korból (mikor t. i. tettes Veszprém vármegyének volt fiskusa) s mind csak a Dunántulról verbuvált össze és akikkel valamely közönségen, de többnyire styváneós viszonyban állott. Sobra Jóska és viselt dolgai, az ő ismeretlen származása és titokzatos eltűnése; a szt. guáli bucsusok csodálatos „hazafokvése” s megannyi más: mind egy szálgy amolyan kabinet-darabok, melyeket ismétléskor más-más világításban jutott látnunk.

Valamint a főispány sehova se járhat az ő huzárja nélkül: azonképpen a vajdának se volna szabad gyorsiró nélkül megjelennie, mer' kész veszteségnek tekintem, hogy tartós emlékezet okáért nem akadt neki Eckermannja, minden-egy mondott szavának valami iródiákja, hogy róna papirosra .

Persze, hogy nem csupán a móka járta.

Andrássy felkőszöntője.

Feltűnést keltett az a felkőszöntő, melyt a szerdai Szemere-lakomán gróf Andrássy Gyula mondott. Feltűnést keltett abban a formában, amelyben a koalíció sajtója azonos forrásból közölte. Mert eszerint gróf Andrássy Gyula felkőszöntőjében a következőket mondta volna:

Columbus példája jut eszébe, mikor rettenetes kötséghasással küzdött már hajósnepe. Amikor már őt tekintették megrontójuknak s már-már ellene támadtak. De az ő kitartása nem lankadt. S már szinte a végpusztulás pillanatában megpillantották a váru-várt földet. „A kitartásban rejlik a nagyság.” — folytatta emelkedett hangon gróf Andrássy. Ha választások lesznek, bármilyenek, ne veszítsük el önbizalmunkat. Legyünk erősek s jelszavunk ez legyen: „Kitartás!” Politikátok nem az enyém, de enyém sérelmek! Mert ez már az alkotmány sérelme, melynek megszüntetésére végső lehetőségek közölni szent kötelességünk! És még egyet! Kétségshede állók e pillanatban Dák Ferenc s atyján nagy műve, a 67-es kiegyezés eszt! Bámulatlal azon, mivő törpül a remek alkotás korunkban? De állítom és helyt állók azért amit mondok: ha a hatvanhetes alapnak ugyanoly eszközök e van szüksége, mint a Bach-korszaknak, akkor a hatvanhetes kiegyezés nem indokolt többé!

Ma pedig gróf Andrássy Gyula lekötözteti az ő felkőszöntőjét valódi értelme szerint s ez homlokegyenest az ellenkezője a koalíció sajtójában közölt kivonatnak. Andrássy ugyanis ezeket mondta felkőszöntőjében:

A protestánsok fölkeresték Zrínyi Miklóst és elpanaszolták neki sérelmeiket. Ekkor Zrínyi Miklós így szól: „A ti vallástok nem az én vallásom, de a ti sérelmeket az én sérelmem.” Én is azt mondom nektek, akik a szövetséget elleneztek tagjai vagytok: „A ti politikátok nem az én politikám, de a ti sérelmeket az én sérelmem.” S e sérelem ellen együtt fogok küzdeni veletek teljes kitartással, nemcsak most, hanem az új Házban is. Hivatkozás történt itt megboldogult atyámról. Az atyám egész életében azon fáradozott, hogy megvölje a hatvanhetes alapot a negyvennyolcas párt támadásaival szemben. De mindig azt hirdette, hogy a hatvanhetes védelmében sohasem szabad letérni az alkotmányosság útjáról. Csak szigorúan alkotmányos eszközökkel szabad meg-

védelmezni a hatvanhetes alapot. Aki a Bach-korszak eszközeihez nyúl, az kompromittálja a hatvanhetes alapot, amelynek föntartását és sértetlen megővését én megboldogult atyámról a nemzet nagy érdekének tartom.

Ez már egészen más. Gróf Andrássy Gyula nem azt mondta, hogy a hatvanhetes alap nem indokolt többé, hanem hangsúlyozta, hogy a hatvanhetes alapnak föntartását és sértetlen megővését a nemzet nagy érdekének tartja.

A nagy fuzó.

A mai napon a negyvennyolcas alapon való ellenzéki egyesülés kérdése dülöre jutott.

Gróf Apponyi Albert, a nemzeti párt és a Szederkényi Nándor vezetése alatt álló csoport január 3-án egyesülni fog a függetlenségi- és negyvennyolcas párttal. Csak bevárják a parlament utolsó ülését s aminet nyilvánvaló lesz, hogy az országgyűlést exlexben csak ugyan feloszlatják, néhány órával később már, egy hajlékban lesznek Apponyiék, Kossuthék, Szederkényiék.

Az utolsó ülés berekesztése után a nemzeti párt értekezletre ül össze. Ez lesz a párt utolsó külön értekezlete. Ezen gróf Apponyi Albert ki fogja elvárni előtt fejteni, hogy a hatvanhetes alapon esorra eset, rá kell tehát lépni a negyvennyolcas alapra. És mindjárt ajánlani is fogja, hogy testületileg lépjenek be a függetlenségi- és negyvennyolcas pártba.

Lehetőleg ugyanabban az órában összeül még egyszer és utoljára a Szederkényi-párt is. Ugyanaz a szceneria, ugyanaz a darab. Ok is kimondják, hogy belépnek a Kossuth-pártba.

Akkor aztán este a Kossuth-párt kitarja aajtát és miután Kossuth Ferenc eleferálja, a párt pedig tudomásul vette a nagy eseményt, az egyesült három párt már közösen fog értekezni és hivatalosan is megpecsételi az egyesülést.

A trónbeszédet már mint egységes párt hallgatják meg.

Ugyanaznap estére pedig közös kiáltványt intéznek a nemzethez és ebben a kiáltványban megfelelnek a királynak is.

A politikai újé.

A politikai pártok szokásos ujévi üdvözlésére nézve a következő megállapodások történtek:

A szabadelvűpárt elnökét, báró Podmaniczky Frigyes Semsey Boldizsár, gróf Tisza István miniszterelnököt Erdélyi Sándor volt igazságügyminiszter, Perczel Dezsőt, a képviselőház elnökét pedig Kammerer Ernő fogja üdvözölni.

A függetlenségi és 48-as párt tagjai délelőtt 10 órakor gyülekeznek a pártkörben és onnan testületileg Kossuth Ferenc lakására vonulnak, ahol a párt elnökét, Kossuth Ferencet Polónyi Géza fogja üdvözölni.

A nemzeti párt tagjai délelőtt 11 órakor a Hungária-szállóiban lévő körhelyiségükben gyűlnek össze; itt a párt vezérét, Apponyi Albert grófot Gulner Gyula, a párt elnökét, Gulner Gyulát pedig gróf Balthyány Tivadar fogja üdvözölni.

A néppárt üdvözlését Buszák Ferenc fogja tolmácsolni Zichy Aladár gróf pártelnök előtt, Zichy Nándor grófot pedig Kaas Ivor báró üdvözli. Az országgyűlési néppárt tagjai délelőtt 10 órakor gyülekeznek össze a néppárti körhelyiségben.

Az újpárt nevében Eötvös Károly fogja üdvözölni báró Bánffy Dezsőt, a párt vezérét. A párt tagjai déli egy órakor jönnek össze az Angol királynő-szállóbeli körhelyiségükben.

A szövetséget ellenező vezető-bizottság újé napján délután 4 órakor a függetlenségi pártnak Erzsébet-körut 35. szám alatti körhelyiségében értekezletet fog tartani, melyen gróf Apponyi Albert üdvözli a szövetséget ellenezők vezérét, Kossuth Ferencet. Az ünnepléses aktusra a szövetséget ellenezők tagjai is bevonulnak a vezető-bizottság tanácskozótermébe.

Ferkó a Széchenyi és Bellamy írásából szerkesztett meg egy eszményi jövő Magyarországot: a vajda rekonstruálta az árpádkori hadviselést, amelyhez képest a Napolcon, Moltke, Kuroki és Nogi műveletei csak éppen olyan számárságok, mint amilyen buta vásári lárna a Wagner zenéje a Hódý Misa nótáihoz képest. Ez, a multakon kigyuló, a magyar geniust mindenek fölé helyező chauvinistaság szintén egyik fűszere a vajda előadásainak, mint ahogy, már csak az ellentét okán is, megindító volt Ferkónak a magyarság jövőjén való féltő merengése. Méltán, mert a jelenben folytatott nemzetgazdasági kísérletei is csak az ő magyar élehetlenségét bizonyíták.

Bessenyeiben az én harmadik Tolyás Dánielcmetem. Karsay Albert s Péter Dénes jártak előtte. Hát poraikkal csak annál termőbbé válik a „nemessy bírtok”, mint amire Dani bácsi mindig is erányította az ő hohenhámi tudományát. A „Borszem Jankó” egyik népszerű rovatának, a „Csevegés”-nek Ferkó a szerzője. Utolsó kiadványa, az a magyaros vetésű gyöngyszem kézirat is, az ő Pista”) komájával évelődik, akit mindig a fölélté álló, értelmes mentornak mutat be.

Hanuvá omlik hát a Ferkó koma is. Abba a dombos, tombos temetőbe tért pihenni, melyről mindig annyi szeretettel szolt. Fejfája mellett még roskatagul is a többi fölibe magasodott ki az ő száz esztendő édes atyja, akinek ép írása, világos leveleit az öröm mián könnyezve olvasta fel előttem. Már most, oh bus aránytalanság, az aegastyán olvassa sirva az ő Ferijének mindhalálgi vidám sorait.

*) Kolozsvári Kiss I. Poró

A vidék.

Hontvármegye törvényhatósági bizottságának ma tartott rendkívüli közgyűléséből Czobor László alispán a következő üdvözlő táviratot intézte Tisza István gróf miniszterelnökhez:

„Minden elfogulatlan hazafi elismeri, hogy a parlamenti obstrukció már eddig is az országnak; kiszámíthatatlan erkölcsi és anyagi károkat okozott; minden elfogulatlan hazafi belátja, hogy ezen káros obstrukció megterése, az alkotmányos tárgyalás érdekében, szükséges. A kormányának azon törekvése, hogy az ellenzékkel való alkotmányos tárgyalás és határozathozatal utján módosíthassa a házszabályokat, sikertelen volt, nem maradt tehát más hátra, mint hogy a forma feloldozásával mentessék meg a lényeg; a parlamenti tanácskozás szabadsága. A szabadelvű pártok és a kormányunk ezen cél elérése körül elfoglalt álláspontját és kifejtett buzgalmat tehát az ország jól felgöngyölte érdekében helyeselnék, irántuk bizalommal viseltetünk s az obstrukció megterése és a parlamenti tanácskozás biztosítása érdekében kifejtett hazafias törekvéseiket a magunk részéről is támogatjuk.”

Marostorda vármegye törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésében bizalmat szavazott a kormányának s törhetetlen ragaszkodásáról biztosította. Az indítványt Kemény Kálmán báró, a főrendiház alelnöke nyújtotta be; mellette 87-en, ellene 37-en szavaztak. A bizalmi szavazathoz a jelen volt mágnások és nagybirtokosok majdnem kivétel nélkül mindnyájan tüntető lelkesedéssel hozzájárultak. A győzelem hatására alatt a közgyűlés után megalakult a vármegyei szabadelvűpárt, a mely végrehajtó-bizottságot küldött ki; a bizottságnak elnöke Toldalagi László gróf, jegyzője Nagy Albert.

Békés vármegye mai közgyűlésének határozatából a vármegye közönsége nevében Fábry Sándor alispán a következő üdvözlő táviratot intézte Tisza István gróf miniszterelnökhez:

„Békés vármegye törvényhatósági bizottsága elodáztatlanul szükségesnek tartja a házszabályoknak oly irányú módosítását, mely a szólás szabadság elvének sértetlensége mellett a nemzet érdekeit biztosító, nyugodt és eredményes parlamenti munkálkodást lehetővé teszi, mai napon tartott közgyűlésünkben nagy többséggel meghozott határozatunkhoz képest Nagyméltóságodnak e hazafias cél elérésére irányuló szilárd törekvést helyesli, azt lelkesedéssel támogatja és úgy ezért, mint eddig kifejtett nemzeti irányú működéséért Nagyméltóságodat és a vezetése alatt álló kormányt örömmel és teljes odanással üdvözlöi és rendíthetetlen bizalmáról biztosítja.”

Ungmegye közönsége ma tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésében 112 szavazattal bizalmat szavazott a kormányának; az indítványt ellenesüpan 9-en szavazták. A közgyűlésből Lörinczy Jenő alispán a következő táviratot küldte Tisza István gróf miniszterelnöknek:

„Ung vármegye törvényhatósági bizottsága mai napon tartott rendes közgyűlésében 112 szavazattal 9 ellenében határozatilag kimondotta, hogy politikai érdecsüinket és megbízhatóságunkat folyton kompromittáló, a parlamentarizmust végsőszéliglyel fenyegető és a törvényhozás minden hasznos működését immár vég nélkül megbénító technikai obstrukciók ismételt elvitelét, miközül folyólag míg egyrészt ezen áldatlan állapot megszüntetésére irányuló, közbizalmi képező és Nagyméltóságod által a képviselőházban ismételt körvonalozott, az igaz szólásszabadságot nem korlátozó és ennek folytán a november hó 18-án hozott s a kénszerhelyzet által teljesen indokolt parlamenti határozatot helyesli, úgy másrészt a december hó 13-án a kisebbség részéről végrehajtott tetteles erőszakot elítéli, egyben Nagyméltóságodat a parlamentarizmusért hazafiai ünfeloldozással, igaz, férfui erővel, nyílt és őszinte elszántással nemesen vivott küzdelemben, kormánytársával egyetemben tántoríthatatlan bizalmáról és támogatásáról biztosítja.”

Páparól táviratozzák: Pápar a hónap 29-én folyt le a megyebizottsági tagválasztás, melynek eredménye az, hogy a kormánypárti bizottsági tagok helyére ellenzéki jelöltek kerültek be nagy többséggel.

Dunaföldváról ma volt a megyebizottsági tagok választása, amelyen az ellenzék győzött.

Maros-Tordavármegye ma gróf László István főispán elnöke alatt közgyűlést tartott, amelyen báró Kemény Kálmán és társai benyújtott indítvány alapján, szemben Kecskeméti bizalmatlansági feliratával, a törvényhatóság az ellenzék erőlkö-

dése dacára 87 szavazattal 37 ellenében, tehát 50 szótöbbséggel törhetlen bizalmát és ragaszkodását fejezte ki Tisza István gróf miniszterelnöknek és a vezetése alatt álló kormányának a parlamenti rend és az alkotmányosság érdekében kifejtett férfias magatartásáért és elért sikereiért.

Komárom vármegye mai közgyűlése Sárközy Aurél főispán elnöke alatt nagy érdeklődés mellett folyt le. *Eszterházy* Ferenc gróf és társai aláírásával indítvány érkezett be, amely a következőleg hangzik:

Az országgyűlés menetét figyelmen kívül hagyva, megdöbbenő érzés fogja el minden magyar szívet. Az ádáz harc, melyet a képviselőházban a technikai obstrukció állandósított, a nemzet és a nép nagy rétegeiben visszataszítást és aggodalmat kelt a parlament életképessége iránt. Minthogy gróf Tisza István miniszterelnök ünfeloldozó munkásságát és hazafias küzdelmét a parlamenti zavarok megszüntetésére helyesnek, hasznosnak és üdvösnök véljük, indítványozzuk, mondja ki a törvényhatósági bizottság közgyűlése, hogy a kormányelnök ez irányban működését ragaszkodással és bizalommal kíséri és ezt felíratilag kifejezi.

Az indítvány mellett *Eszterházy* Ferenc gróf mondott hatásos beszédet, ellene *Thaly* Ferenc képviselő szözlalt fel. Ezután *Pulay* Géza kuriai bíró támogatta az indítványt. A vita beárása után Sárközy Aurél főispán szözlalt fel. Nincs olyan magyar ember a hazában — ugymond — ki ne kívánná az áldatlan harc végét és bizik abban, hogy a kormányának sikerülni fog a rendet helyreállítani. Névszerinti szavazás után a bizalmi indítványt 106 szóval 38 ellenében nagy lelkesedéssel elfogadták. A bizottságok összedállításánál egy a központi választmányba, mint a közigazgatási bizottságba a szabadelvűpárt jelöltjei jutottak be.

Az **eljárás** szabadelvűpárt ma nagy érdeklődés mellett megalakult. A miniszterelnökhöz a következő üdvözlő táviratot küldötték:

A mai napon megalakult eljárású szabadelvűpárt egyhangulag rendíthetetlen bizalmat, szavaz nagyméltóságodnak és ezt azzal hozza becses tudomására, hogy buzgóan és törhetetlenül támogatja nagyméltóságodat.

Békésvármegye ma gróf Almásy Dénes indítványára gróf Tisza Istvának és a kormány tagjainak 120 szóval 43 ellenében nagy lelkesedéssel bizalmat szavazott. Az indítvány mellett *Ladics* László, ellene *Haviár* Dani, *Fábry* Károly és *Verecs* József szözlottak.

Választási mozgalmak.

A **szözetkezett ellenzék** vezetőiről az a hír, hogy már megállapodtak, mely kerületekben fognak fellépni. *Kossuth* Ferenc Cegléd, gróf *Apponyi* Albert Jászberényben, báró *Bánffy* Dezső Szegeden és Pápar, *Barabás* Béla Nagyváradon, *Kolozsvárott* és még egy harmadik kerületben, gróf *Baltházy* Tivadar Zúrányban, *Eötvös* Károly Nagy-Körösn, *Gulner* Gyula Abonyban, *Hoek* János Budapesten (IX—X. ker.) és *Üvidékek*, *Holl* Lajos Fegyeházaán, *Justh* Gyula Makón, *Komjáthy* Béla Nagy-Kapson, *Polónyi* Géza Budapesten (IV. ker.) és *Kézd* vidéken, *Rakovszky* István Csornán, *Sághy* Gyula Somorján, *Szederebényi* Nándor Egerben, *Thaly* Kálmán Debrecenben, *Tóth* János Mezöturon, *Ugron* Gábor Szilágy-Somlyón és *Kecskeméten*, *Zichy* Aladár gróf Nagykunizsán, *Zichy* Jenő gróf Székesfejerváron és gróf *Andrássy* Gyula Budapesten (VIII. ker.), Kassán és Homonnán.

A **terézvárosi** demokrata választók tegnap este dr. *Leitner* Jakab elnöke mellett népes értekezletet tartottak a központi demokrata-körben. Az értekezleten a külbelki polgárok is képviselve voltak. Az egybegyűlt választók lelkes ovációkkal ünnepelték a kerület képviselőjét, *Vássonvi* Vilmost, aei az értekezleten elhangzott fölözölalásokra nagyhatású beszéddel válaszolt.

Vássonvi Vilmos beszédében többek közt azt mondta, hogy politikai mérkőzést várt ebben a kerületben, de ime az ellentábor oly fegyverekkel dolgozik, melyek megvitik a hadiugy szabályait. Kétségbeesett lehet az ügy, melyért ily fegyverekkel akarnak küzdeni. Akit a nép ellenségei ily gonoszul gyűlölnék: lehet-e az más, mint a nép barátja? Akit a kapzsiság úgy üldöz: lehet-e az más, mint vért, mely megvédi a polgárság becsületét és vagyonát? (Taps.) És vele szemben jelöl-

tet keres az a pár tucat ember, kik hasonlítanak azokhoz a szerelmes ifjakhoz, akik a házasság előtt gondosan megvizsgálják a telekkönyvet s így szabályozzák a szerelmüket. (Tetszés.) A polgárság félrevezetésére talják ok előtérbe a házasságvizitót, pedig ez a revizitó, bármily szenvedelmekre fakaszt is, csak epizód, mely után a munkának kell következnie. De vajon mi legyen ez a munka? Ez az, amiről az ellentáborban halgatnak. Szözló szociális program alapján lett képviselővé. Vele szemben ne hangoztassák a munkát azok, kik maguk nem dolgoznak, csak mások munkájának gyümölcseit szedik le.

Szólt ott volt, mikor a munkanélküliek kérényét a Ház elé kellett terjeszteni, ott volt, amikor a kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyainak szabályozásáról volt szó. (Taps.) kevés más képviselő volt ott. A házszabályrevizitó csak eszköz, a főkérdés azonban, melyre feleletet vár és amely elől nem enged kibújni senkit, a főkérdés az: mi történjék az önálló vánterülettel, a választójog kiterjesztésével, az adóreformmal, a kereskedelmi alkalmazottak, a magánhivatalnokok, a kisiparosok és kiskereskedők támogatásával, a fővárosi törvény revizitójával és a többi szociális reformmal? Erre várunk feleletet, mert ebből élünk és nem a házszabályból! (Zajos tetszés.) Rátér arra is, hogy a klerikalizmus rágalmait terjesztik róla és *Rakovszky*val emlegetik együtt az ő nevét. Nos, az történt, hogy *Rakovszky* volt az, aki annak idején a Házban azt az ostromot ő ellene vezette, mely szögyene a parlamentarizmusnak. S mikor most az ellenzék a megsértett alkotmány helyreállítására szövetkezett, akkor ugyanez a *Rakovszky* volt az, aki fölállott, szölván: „Bocsánatot kérek mindenkitől, akit valaha megsértettem”. És szölván is odalépett *Rakovszky*, mondván: „A legtöbb okom arra van, hogy töled kérjek bocsánatot.” Hát az bűnöm énckem, — így fejezte be *Vássonvi* beszédét, — hogy *Rakovszky* hozzám jött és mint becsületes ember, fájlalta azt, hogy egy tisztá szándéku, becsületes embert valaha megbántott! Nos én azt mondom gonosz ellenségeimnek, csak emlegessék azt a *Rakovszky*-jeleneletet, de kövessék példáját: kérjenek tőlem bocsánatot.

A **nyirbátori** kerületben ismét *Mandel* Pál lesz a szabadelvűpárt jelöltje. *Mandel* Pál ma nyílt levelet intézett választóihöz. A levél tartalmából adjuk a következő részt:

Nem igaz, hogy Tisza a szólásszabadságot akarná elnyomni. Hiszen Tisza nem indítványozott mást, mint azt, hogy a képviselőház maga küldje ki tetszése szerint 21 tagját, akik dolgozzák ki az új házszabályt és tegyenek javaslatot a képviselőháznak, amely azt tárgyalni fogja. E mellett azonban heteken át mindennap megmondta nyílt ülésben, — mert ő zárt ülésbe be sem szokott menni, nem akar titkolni semmit, amit mond, — hogy a szólásszabadságot fenntartani kívánja és csakis a technikai obstrukciót akarja megterni. De az ellenzék még ezen indítványt ellen is alkalmazta a technikai obstrukciót. Hibáztatja az ellenzék, hogy Tisza a házszabálytervezés kérdését a nép elébe viszi. A tárgyalások vezetésére és rendjére nézve minden községi testületnél vannak szabályok. A képviselőházban ezeket házszabályoknak hívják. Ha községi testületben sérti a bíró mint elnök ezeket a szabályokat, akkor a sértett fél felebbezhet jogorvoslatért a vármegyéhez. Ha a vármegye gyűlésén sérti a főispán mint elnök a szabályokat, lehet felebbezni a miniszteriumhoz. Már most ha a képviselőházban sérti az elnök és a többség a házszabályokat, a sértett fél, a kisebbség, vajon hova felebbezzen? Hiszen a képviselőház felett semmiféle felebbezési hatóság nincs. Dönthet azonban a képviselőház eljárása felett a nemzet, az ország. Ez pedig csak új választás utján történhet. Divatos lett a kifogás, hogy exlex-állapotban nincs joga a királynak a képviselőházat feloszlatni. A királynak az a joga, hogy a képviselőházat bármikor feloszlatathatja, nem szolgál a nemzet rovására, hanem ellenkezőleg a nemzet javára. A király akkor él a jogával, ha ellenkezésbe jut a képviselőházzal. A király ekkor egyenesen a nemzethez fordulhat, hogy a nemzet akaratát meghallgathassa. Ezt úgy szoktuk kifejezni, hogy a kormány felebbez a nemzethez. A nemzet joga, hogy a királyt őt bármikor meghallgathassa. A nemzet akaratát nyilvánul meg e meghallgatás által. A képviselőház ennek utját nem állhatja. Korlátot ebben sem a királynak, sem a nemzetnek nem szabhat. A Deák Ferenc bölcsességével megalkotott 1867-i. t.-c. az addig tényleg fennállott korlátokat kifejezetten meg is szüntette. Hiszen ha az úgy lenne, amint az ellenzék mondja, akkor ám akadályoztassa meg husz ember a költségvetés megszavazását, hogy legyen exlex-állapot és akkor soha a képviselőházat feloszlatni nem lehetne.

A **gyöngyösi** szabadelvűpárt *Serényi* Jela gróf államtitkárnak felajánlotta a képviselőjelöltséget. *Serényi* Béla gróf a jelöltséget elfogadta. Tudvalevőleg *Gyöngyös* jelenlegi képviselője *Vissontai* Soma.

Somogy megyében a szabadelvű párt mindehütt állit jelöltet. Kaposvárott *Makfalvy* Gézát jelölt, míg az ellenzék *Hoch* Jánost, *Csurgón* a szabadelvűpárt *Inkey* József bárót, *Lengyelbólyban* *Kapcsffy* Jenő ellenzékivel szemben *Somssich* Andort, *Nagy-Atódán* *Chernel* Gyulával szemben *Dolencs* Gyulát, *Szigetvároton* *Olay* Lajosnal szemben *Szechenyi* Ernő grófot.

Karcagán ez idő szerint Madarász Imre Kossuth-párti képviselő az egyetlen jelölt.

A szentendrei választókerület tizenegy községből nagy küldöttség tisztelgett ma galánthai Nagy Sándor dr. szabadelvűpárti jelölt érdekében Beniczky Ferenc postamegyei főispánnal, majd gróf Tisza István miniszterelnök távollétében Sándor János belügyi államtitkárnál.

Szilágy vármegye egyesült ellenzéke december 20-én Zilahon a Tigris-szállóban értekezést tartott, amelyen a vármegyei ellenzék párt megalkulását kimondták. Január 8-án azután báró Wesselényi Miklós elnökelete alatt nagygyűlés lesz Zilahon, amely a szervezetet az egész megye területére kiterjeszti.

Szeged II. kerületében — mint onnan írják — *László* Gyula királyi tanácsos újpárti programmal lép fel.

Kecelen tegnap mintegy 2000 választólpolgár részvételével Lehoczy István elnökelete alatt választógyűlés volt, amelyen *Pozsgay* Miklósnak bizalmat szavaztak és újból jelölték függetlenségi párti programmal.

Egerben egyes lapok szerint Berzeviczy Albertet szerették volna felléptetni. Mint a B. T. híreles forrásból értesül, az a hír, mintha *Berzeviczy* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter Egerben fellépne, teljesen alaptalan.

Kolozsmegye mai közgyűlésén *Szabó* József főrendiházi tag indítványára 65 szavazattal 23 ellenében Tisza István gróf miniszterelnöknek és kormányának bizalmat szavazott.

Esztergomban Frey Ferenc kormánypárti ellen *Lengyel* Zoltán függetlenségi párti lép föl.

Marjittán Szatmári Mór Kossuth-párti ellen a kormánypárt báró *Feilitzsch* Arturt lépteti föl.

Gyomán négy függetlenségi párti lép fel és pedig *Kardhordó* Árpád, *Varságh* Zoltán, *Fábray* Károly és *Péter* András. Az ötödik jelölt *Várkonyi* István szocialista.

Ipolyvágyon Ivánka Oszkárt jelölté a szövetség ellenzék *Sághy* Benő elnöklésével ma megtartott értekezletén.

Tapolcán Darányi Ferenc néppárti a szövetség ellenzék jelöltje.

Marcaliban Zboray Miklós néppárti ellen lép *Szechenyi* Pál gróf, ki a disszidensekhez csatlakozott.

Nagyatódán szintén egy disszidens, *Szechenyi* Aladár gróf lesz az ellenjelöltje *Chernel* Gyula Kossuth-párti képviselőnek.

Hat óra alatt szállt a Viktória zászlógyár (központi iroda Budapest, VI., Andrássy-ut 1. sz.) minden mennyiségű választási zászlókat és jelvényeket.

KÜLFÖLD

Az osztrák kormányválság. Körber miniszterelnököt, mint Bécseből jelentik, ma délelőtt kihallgatáson fogadta a király. Ugy hírlik, hogy még ezen az audiencián sem történt végleges döntés a Körber-kormány sorsa felett. A miniszterelnök még eddig sem értesítette hivatalosan a kormány tagjait lemondásáról, mert a minisztertanácsot még mára sem hívták össze. Nem hallani biztosítást Körber utódjáról sem. De sűrűn kolportálják a király egy nyilatkozatát, amelyet állítólag Körber audienciája után tett:

— Szeretném, ha a kabinet lehetőleg változatlanul megmaradna. Mostani összeállításában és irányán sem szabad változásnak történnie.

Ezért veszik biztosra politikai körökben, hogy egyelőre Körber egyedül áll félre és csak az általa

töltött miniszterelnöki, belügyi és igazságügyi tárcák kapnak új gazdát. Kormánykörökben nem igen hiszik, hogy a király *Buquoy* földmívelésügyi minisztert, aki a kabinetnek csak néhány hét óta tagja, állítja a kormány élére és inkább talál hitelre az a vélemény, hogy egy helytartó lesz Körber utódja, amivel mindjárt meg volna oldva a belügyi tárcá börtölésének kérdése is. Ebben az esetben még csak egy igazságügyminiszterre volna szükség. Más forrásból azt jelentik, hogy *Thurn-Taxis* Ferenc gróf van kiszemelve miniszterelnöknek, míg mások ma is *Buquoy* tekintik a jövő emberének. *Buquoy* most eschországi birtokán betegesen fekszik, de néhány nap múlva újra meg fog jelenni hivatalában. Mindenesetre jóval január 20-ika előtt eldől a kormányválság, mert akkorra a Reichsrathot újra összehívják.

Bécs, december 30.

A mai nap sem hozta meg a megoldást a kormányválságban. Körber utódja még nincs kiszemelve. Az uralkodó ragaszkodik ahhoz a kívánságához, hogy más miniszterelnökkel az élen maradjon meg a mai miniszterium az ügyek további vezetésén. Nem lehetetlen, hogy ez sikerüljön is fog s akkor természetesen be kell tölteni a belügyi és igazságügyi tárcákat, amelyeket eddig Körber látott el. Igazságügyminiszterrel dr. Klein osztályfőnök, belügyminiszterrel pedig gróf Bylandt-Rheidt vagy Auersperg eróf osztályfőnök van kiszemelve.

Ma délután dr. Kramarz, az obstruáló eschek vezére megjelent gróf Goluchowskinál; nyilvánvaló, hogy az ifju-eschek magatartása felől informálta a külügyminisztert az új helyzettel szemben. Hír szerint az ifju-eschek azt tartják, hogy egy átmeneti kormányval szemben nincs okuk az obstrukcióna s valószínű, hogy fegyverszünet fog létrejönni a legfontosabb ügyek elintézésére előlél.

Politikai körökben beszélnek, hogy míg átmeneti kormány fogja az ügyeket vezetni, azalatt a korona egy bizalmi fertia békeltető kísérleteket fog tenni németek s eschek közt s ha ez az akció sikerül, akkor a békeszerző államférfiu fogja megalkotani a végleges kormányt, amelyben az átmeneti miniszterium egy-némely tagja is helyet fog foglalni.

Még ma is gróf *Buquoy* földmívelési miniszter jelöltsége van előtérben, de állítólag az ő miniszterelnöksége nagy akadályokba ütközik. Beszélnek, hogy a klerikálisok erősen dolgoznak azon, hogy az új kormány klerikális iránylatu legyen s *Lueger* e részben buzgón érvényesíti jelentékeny befolyását az udvarnál.

Sturdza bukása. A Sturdza-kabinet két legtekintélyesebb tagjának, *Bratianonak* és *Lascarnak* kiválása, amint az előrelátható volt, maga után vonta az egész kormány bukását. Még megelőzte *Costinescu* pénzügyminiszter és *Stoicescu* közmunkaminiszter kiválása, mire Sturdza benyújtotta lemondását. Kétségtelesen a király elfogadja e lemondást és alkalmasint egy konzervatív kormány váltja fel a liberális párt vezérét, aki a múltban annyit vétkezett Magyarország ellen. Az utolsó Sturdza-kabinet 1901. február 14-ikén vette át az államügyek vezetését és így néhány hét múlva négy esztendőig kormányozta volna az országot. Február 8-án megbukott *Carp* miniszterelnök, aki pénzügyminiszter is volt, adóreformtervezete miatt a külföldön nagy reményeket fűztek *Carp* működéséhez, de e reményeket füstbe mentek. A király *Cantacuzenet*, a konzervatívok vezérét bízta meg a kabinetalakítással, aki azonban több napi sikertelen fáradozás után visszaadta mandátumát. A király erre felkérte *Carpot* lemondásának visszavonására, de az megmaradt elhatározásának mellött és a király most már Sturdzát bízta meg a kabinetalakítással. Megint a liberálisok kerültek tehát uralomra. A román szabadelvűség természetesen nem vendő e fogalom nyugat-európai értelmében, amint ezt a magániskolákra vonatkozó törvény mutatja, amely a Romániában élő magyarok ellen is irányul. Egyébként a Sturdza-kabinet sokat tett az ország pénzügyeinek rendezése érdekében és érdemeit az ellenzék is mindig elismerte. Nem

is a kisebbség buktatta meg, hanem a saját pártjának uralkodó egyenetlenségek. Az utolsó esztendőben Sturdza már nem volt egyedüli vezére a többségnek; külön párt tömörült *Bratiano* Jonel külügyminiszter körül, akinek ki lépése után Sturdza nem számíthatott többé olyan támogatásra, amelyre a sikeres kormányzás érdekében szüksége lett volna. Al többség két pártjának versengésén most a harmadik örül: a konzervatív párt, amely több évi meddő harcok után minden valószínűség szerint most újra átveszi az ország vezetését.

Az orosz reformok.

Budapest, december 30.

Nagyon hamar érezni fogja az orosz kormány hogy nagy veszedelembé sodorta az országot, amikor mindenféle kétértelmű nyilatkozatokkal és ígéretésekkel felesigázta az elnyomott néptömeg reményeit. A cár rendelkezének nyomában, amely annyi csalódást hozott, máris általános elkeseredés észlelhető az egész birodalomban, amelyet többé erőszakos rendszabályokkal elfojtani nem lehet. Maga *Szviatopolk Mirszky* herceg, a belügyminiszter is el van kiserdeve és olyannak látja a helyzetet, hogy nem akar tovább kormányon maradni. A belügyminiszteriumban valóságos káosz uralkodik. A hivatalnokok egy része a miniszter szabadabb elveinek megfelelően jár el, míg a többiek a legri-degebb önkényuralmi rendszer alapján állanak. Mindenki a saját szakálára dolgozik és *Zverjev*, a sajtóügyi osztály főnöke rövid időn belül tizenegy rendkívül szigorú ukászt hocsátott ki a sajtó megrendszabályozására. A reakció feléledt ismét az egész vonalon. A felsőbb körökben uralkodó fejevesztettség legjobban illusztrálják azok a kalandornál-katandosabb hírek, melyek kiváló állású férfiak lemondásáról és új emberek kinevezéséről forgalomba kerültek. Eszerint *Cseritkov* varsó főkormányzó a legutóbbi események következtében állásától való telmentésit kérte. Helyére állítólag *Meuendorf* bárót, az első hadtest parancsnokát fogják kinevezni. Betegsége címen *Nikolajevics* Mihály nagyherceg is visszavonul az államtanács elnökségétől és helyét, mint mondják, *Szergiusz* nagyherceg, Moszkva főkormányzója foglalja el. A tiltakozások az abszolutizmus feléledésével szemben egész Oroszországban még folyton tartanak. Tegnap is Peterváron népes tiltakozó gyűlés volt, amelyen körülbelül ezren vettek részt. Az előadó röviden ismertette a reformkísérletek meghiusását és azután a háboruból származó nyomorral foglalkozott behatóan. A gyűlésen elhatározták, hogy a mozgalomba a kaonaszgot és munkásokat is bevonják. A gyűlés végén tüntetőleg ünnepeleik *Plehev* gyilkosait, *Szaszanovot*, *Szokorszkijt* és *Pokotilovot*, aki a „Hotel du Nord”-ban elkövetett bombamerénylétél szerencsétlenül járt.

Pétervár, december 30.

Banketliberációs ürügye alatt ma egybegyűltek az orosz liberálisok s *Pavlov*-féle terebren, hogy tiltakozzanak a háboru ellen. A terem zűfo-lásig megtelt. Sokan kiszorultak és ellepték a lépcsőházat. Az összes szónokok meglepő szabadon nyilatkoztak és főképp a háboru ellen tiltakoztak, amelyet céltalanul és a népakarat ellenére indítottak meg. Oroszországnak nincsen szüksége területnek nagyobbitására, mert arra sem képes, hogy eddigi területét megfelelően adminisztrálja.

Mivel a gyűlést éppen e hó 27-én, az 1825. évi dekabristák emléknapiján, tartották meg, az elnök, *Anneuszki* mindenekelőtt róluk emlékeztet meg megnyitójában. Viharos lelkesedést keltett *Lutugin* tanár gyujtó beszéde. A háboru, ugymond, egy nagy hazugság, amelylyel a kormány a népet félrevezeti. A napokban tett közzé a belügyminiszterium egy könyvet az orosz-japán háboruról. *Lutugin* fölmutatta a könyvet és hazugságnak nyilvánította annak tartalmát. A népet el akarják ámítani, mert az lassanként kezd belelátni a kormányzat hibáiba.

— Le a hazugsággal! — harsogta az áhitattal hallgató tömeg felé.

— Kimondjuk az igazat, még akkor is, ha arcátlanoknak és tapintatlanoknak bélyegeznék bennünket.

Ezzel arra a kritikára célozt, amelyet a cár akkor nyilvánított, mikor a csernigovi szemstvo alkotmányt kért. Oriási tetszéssel fogadták a szavakat.

— Igen — folytatta a szónok — minden esz-közül tiltakozunk kell, bármi lesz is sorsunk, még ha az osztálybuktatott közé soroznak is bennünket!

Rikító színekkel és nyomatékos szavakkal esetelte azután Gurevics pedagógus azokat a rémes jeleneteket, amelyek a mozgósítások alkalmával lejátszódtak. A mozgósítások nem egyebek, mint a kormány erőszakosságai, amely tehetetlenségében nem tudta azoknak az erőszakosságoknak kellő időben feljött venni. Hol van itt a hazafiság, — kiáltott fel a szónok — ha a behívott katonák kétségbeesésükben rabolnak, pusztítanak, rombolnak, inkább börtönbe csuktatják magukat, mintsem hogy háboruba menjenek, amelynek oka egy szikrányi hazafiság sem tár fel előttük. A népek történetében példátlan tényként fog szerepelni az, hogy az orosz népet tisztára belekergették a háboruba; a kormány által nyilvánosságra hozott győzelemből hírek mind csalások, eddig csak visszavonultunk, enélkül, hogy a legesélyesebb előnyben lett volna részünk. A flotta meg van semmisítve. Mégis legkedvezőbbnek jelezik a kormány jelentései a harctéri helyzetet. De senki előtt sem titok az, hogy a kiküldött második hajóraj a japán flottával szemben gyengének bizonyul és megsemmisülése előrelátható. Mire való még egy harmadik, gyengébb hajórajt kiküldeni? Ez teljesen céltalan. A nép erejét a háboru kimeríti, Oroszország pénzügyi helyzete teljesen tönkrement. Csak a rövidesen megkötött béke mentheti meg a népet. A nemzet maga kell, hogy válassza képviselőit, akiknek tanácskoznia kell a főbb kormányhatóságokkal miképpen alakuljon a helyzet, az általános megelégedés szempontjából.

A szociáldemokrata munkások beszédei felülről erősen hangzottak; végül pedig azt indítványozták, hogy inkább feláldozzák életüket és vérüket a tehetetlen kormányrendszer elleni küzdelemben, sem hogy a harcra menjenek, mert a háboru céltalan és népszerűtlen és ha még sokáig tart, akkor az országot teljesen ki fogja meríteni. Ezeket a beszédeket a forradalomra való leplezetlen felhívás követte, amire a bíróság belseje eléggé elő van készítve. A rendőrség egyáltalában nem evátkozott a gyűlés lefolyásába és csak a ház előtt volt látható; azonban könnyen lehetséges, hogy egy-némely szónok tüzes beszédének hatásáról nem sokára másutt fog gondolkozni. Hogy az alkalommal a tegnapi megjelent cári ukázzal és a kormány kommunikációjáról nem éppen hízogó módon nyilatkoztak, említésre sem szorul.

Az orosz-japán háboru.

Budapest, december 30.

Hivatalosan is megerősítik, hogy a japánok a hó 28-ikán elfoglalták az Erlungsan erődőt, amelyek fontosságát orosz részről is számtalanszor hangoztatták. A sikerült rohamtámadást itt is a japán műszaki katonák kezítették elő. Alagutakat építettek az erőd alatt és ezeket az alagutakat dinamittöltésekkel rakták meg. A dinamit romboló hatásának pillanatában indult meg a katonák rohama az erődök ellen, a japánok elszántságán az oroszok kétségbeesett ellentállása megtört és este nyolcadfél órakor a japánok az erlungsani erődök birtokában voltak. Abból a tényből, hogy a japánok vagy ötszáz foglyot és 43 ellenséges ágyut ejtettek zsákmányul, azt kell következtetni, hogy a helyőrséget meglepte a támadás, vagy legalább is túlságosan bizott Erlungsan védműveiben. Es ez esetben sokkal kedvezőtlenebbeknek kell tartani Stösszel kilátásait. Semmi kétség most már, hogy a helyőrség az Erlungsan erődön koncentráltá erejének nagy részét; a japánok tehát nagyfontosságú pozi-

ciót foglaltak el. Onnan nagyon hamar kapitulációra kényszeríthetik az ellenséget.

Port-Arthur ostroma.

Tokió, december 30.

(Hivatalos.) A port-arthuri ostromlő seregből jelentik, hogy az Erlungsan-erősség bevétele 28-án éjjel teljesen bizonyos volt. A japánok elfoglaltak négy nagy, hét kisebb, 30—37 milliméteres ágyut és két gyorstüzelőt.

London, december 30.

Az Erlungsanért legutóbb vívott harcokról Tokióból még a következő részleteket jelentik:

Japán műszaki katonák már hónapok óta készítették elő a vár megostromlását. Alagutakat építettek a vár alatt s ezeket az alagutakat dinamittöltésekkel rakták meg, amelyek a vár külső falaiban hatalmas réteket ütöttek. Erős japán gyalogs-csapatok puskával és kézi granáttal készen állottak, hogy az ostromot megkezdhessek s mielőtt a dinamit romboló hatását meglátták, támadást intéztek a belső erődök ellen s megszállták a belső falakat, amelyeket azonnal védelmi intézkedéseket tettek. Tegenapelőtt délután négy órakor megkezdtek a bombázást. A japánok behatoltak a nehéz ágyuk vonalába és itt irtózatós harc fejlődött, miközben az oroszok fődött állásukból gépgyűvekkel valóssággal rakásra lövöldöztek az ostromló japánoktól. De az oroszok nem tudtak sokáig ellenállni a japánok támadásának és a helyőrségnek megmaradt része, körülbelül egyharmada, fődött folyosón menekült és a japánok este nyolcadfél órakor az összes erődömmények birtokában voltak. A japánok ezer, az oroszok kétszáz embert veszítettek. A japánok már most az erlungsani erőd elfoglalása következtében tökéletesen ellenőrizhetik a vasutat egészen Port-Arthurgig, úgy, hogy most már könnyű dolog lesz nekik Port-Arthurnál nagyobb csapatokat összehívni. A japánok azt hiszik, hogy a vasutól nyugatra lévő orosz erődöket a kétszázharom méteres dombrol és a Vöröshegyről folytatott bombázással elhallgathatják, de még ha minden egyes erődöt külön kellene is elfoglalniok, a harc nem tarthat már sokáig, mert az oroszok már csak öt fontosabb erődöt tartanak a kezükben.

Tokió, december 30.

Az Erlungsan-erősség bevételekor a japánok 43 ágyut zsákmányoltak. A japánok veszteségét az utolsó rohamnál ezer embernél jóval többre teszik.

Tokió, december 30.

Az Erlungsan erőd bevételeéről a Port-Arthur előtti hadsereg részéről még jelentik, hogy az erőd bevétele után egy kis orosz osztály az ostromágyuk vonala és a bástyaszög között még ellentállást fejtett ki és csak reggel három óra felé lehetett elúzni. Foglyok vallomása szerint a védők nagyobbrésze elesett.

Berlin, december 30.

Tokióból táviratozzák a Berliner Tageblatt-nak, hogy az Erlungsan erődök bevétele következtében az oroszok északi frontja tartáhatatlanná vált és valószínű, hogy az oroszok azt hamar fel fogják adni. Dalym át a japánok egyre kapnak ostromágyukat, az oroszok ágyui pedig már hasznavehetetlenek, mert a folytonos használatlól csöveik kitágultak, kikapokt és a lövések így bizonytalanok.

Togo Tokióban.

Tokió, december 30.

Togo és Kamimura tengernagyok ma délelőtt törzs-karaikkal ideérkeztek. Az ünnepiesen díszített utcákat nagy néptömeg lepte el. A császár és a császárné képviselői, a mi-

niszterek és államférfiak, a tengernagyokat a pályaudvaron üdvözölték, amely előtt sok ezer iskolagyermek gyűlt össze. Togo és Kamimura, akik alig tudtak utat törni maguknak a császártól küldött kocsikhoz, lelkes bannáj kiáltások közt a tengerészeti miniszteriumba hajtottak, ahonnan rövid tartózkodás után a császárhoz mentek.

A balti flotta elé.

London, december 30.

Singaporéból táviratozzák a Morningpost-nak, hogy a japán admirális Uruu tengernagy segedőflottájával áttal pontosan működő hírszolgálatot és megfigyelő-állomásokat rendezett be azokon a tengeri utvonalakon, amelyeken a balti flotta haladhat, így főképpen a Formosa-Yokohama-vonalon. Különösen figyelemmel kísérik a szunet szállító hajókat, amelyek közül több a francia kikötőkben van, a Szunda-szigeteken japáni kémek őrködnek. Singaporéba több orosz ügynök érkezett, akiknek feladata a japán hajók útját ellenőrizni, hogy az orosz szénszállító hajóknak biztos utat férkészszenek ki.

A reménykedő Kuropatkin.

Berlin, december 30.

Pétvárváról jelentik a Berliner Tageblatt-nak, hogy Nemirovics Dancsenko, az ismert nevű orosz hadtudósító a következő táviratot küldte Kuropatkin főhadiszállására: Kuropatkin erősen bizik a jövőben és reméli, hogy fegyvereink diadalt fognak aratni. Csak derék katonákat kell küldeni neki, úgy, mint a legutóbbi ideig. Azt mondja, hogy ősz óta itt rendkívül sok dolog történt, amely kedvezőre változtatta az oroszok helyzetét. A napokban így szövi hozzám:

— Nézzem itt jól körül és írjon meg mindent úgy, amint van. Talán volt idő, mikor az igazság még kellemetlen volt reánk nézve, most azonban nem kell az igazságtól tartanunk. Vannak ugyan még egyes hiányok, egészen azonban a jelen helyzettel nagyon meg vagyok elégedve.

Khinai segítség Japánnak.

London, december 30.

Pekingből táviratozza a Morningpost tudósítója: Japán azt ajánlotta Khinának, hogy szállja meg csapataival Del-Mandzurát. Ezzel szemben Khina garanciákat kért a megszállandó terület birtokának biztosítására s e részben még nem jött létre megegyezés. A japán követ Tokióba utazott instrukciókért, hogy aztán energikusan cselekedhessek Khinában. A japán befolyás Pekingben valóssággal korlátlan. A khinai kormány elbocsátotta a német katonai instruktorokat a Jangsee vidékén s azokat japán tisztekkel pótolta. Az orosz és a francia követek hasztalanul követelik a khinai külügyi kormánytól, hogy a Santainai és Kalüanban elköbzött temérek orosz fegyverszállítmányt szolgáltatassák ki az orosz követségnek, a pekingi kormány hallani sem akar erről. A khinai külgazdasági határozottan kijelentette, hogy jövőre is meg fogja akadályozni az orosz fegyver- és municiószállításokat Khina területen. A khinai kormánynak ez az eljára, amely japán befolyás a vezetőndő vissza, nagy izgatottságot kelt a Khinában élő európaiak között. A pekingi diplomáciát megdöbbentette, hogy a khinai kormány még csak tárgyalásokba sem akar bocsátkozni a konfiskált szállítmányok kiadására, hanem a japán követség nyomása alatt az elköbzött orosz szállítmányokat Tiencsinbe vitte s ott katonasággal őrsíteti.

Az orosz flotta újjalakítása.

Pétvárvár, december 30.

A Russ a hadügyminiszteriumból nyert értesülés alapján azt közli, hogy Oroszország öt éven belül a következő hajókat akarja építeni: nyolc Slava-típusu csatahajó, nyolc Andrei Perosvannit-pusu csatahajó, hat Baján-típusu cirkáló, hat javított Novik-típusu cirkáló, hat Bogatir-típusu

Schmidthauer-
foie

Magmánc

keserűviz. reggel fél pohárral használva, eddig a természet által gyomor-, bél- és véréstítító, a mellett renukivul jó étvágyat hoz. Üvege 50 fillér. Csak a felet kell bevenni, mint más keserűvizekből, azért kapható mindenütt kis üveggel is 30 fillért.

circáló, 50 egyenkint ötszáz tonnás torpedóromból, száz különböző típusú torpedónaszád, tíz aknakerakó-hajó, négy *Kamcsatka*-típusú szállító és műhelyhajó. A költségek az ötszázmillió rubelt megközelítik. Ezek a hajók természetesen mind csak a háború után készülnek el.

Oross panama.

Pétervár, december 30.

Never tábornok, akit a cár Moszkvába küldött, hogy vizsgálja meg a harctérre szállítandó egyenruhákat, egész vaggonszámra való egyenruhákat tartott vissza, mert hitványak voltak.

HIREK

Nemes csecsemők.

... Mi volna, ha minden utcai kölyökből nemes embert csinálna a kormány?

Nem pénzért, de az arisztokraták bosszantására. No meg a demokraták bosszantására! Ha igazán az utcáról szednék fel az új nemeseket!

Vajjon mi volna?

*

A modern demokrácia megsértésének látja mindenki, ha a hivatalos lap új nemesek kinevezését hozza hírül. S minden igaz demokráta szíve hírtelen megfájdul a korszak eme megbélyegzősétől s a könnyek csak úgy omlanak szeméből. De ez még csak hagyján! Még valakinek is nagyon fáj a szíve ilyenkor. Ezek az arisztokraták, a nemesek. Ők minden új nemesben tolatkodó frátert látnak s a nemesítéslen saját nagyságuk lefokeztását. Pedig mostanában nagyon gyakran megeskik velük ez a kellemetlenség s a hivatalos lap alig győzi az új prófók, bárók és nemesek neveit leközelni.

Franciaországban azonban oda se néz a kormány az ilyen apró szívfájdalmaknak. Egyenesen a veszejt akarja kivenni a szegény arisztokratáknak, akik most nem tudják, mitévők legyenek. Mert — risum teneatis — a francia belügyminiszter elrendelte, hogy a talált gyermekek, a lelencek mind nemesi hangzású nevet kapjanak s az a fiú, akinek eszed az anyja és kocsis az apja, épp úgy viselheti neve előtt a *de* szócskát, mint maga Rohan-Rohan herceg. Ezzel a rendelkezéssel özrével fognak évenként megszaporodni a francia arisztokraták, de a veszt, — azt kivették az egész világ nemesének kék véredényei mögül. Ravasz kis rendelet a francia kormánydalom vért, még pedig arisztokrata vért szomjuhozó vezérei tettek. Nem kiáltotta utca és városok során, hogy „le az arisztokratákkal!“ Ellenkezőleg: „Éljen az arisztokrácia!“ És legyen arisztokrata e földön mindenki, aki lelene!

Mégis csak erős fejlődést mutat kulturánk, főképp ujabban. Nemrég még angyalt csináltak a szerencsétlen elhagyatott gyermekből, uton-utólen pusztították ki összeasztott testéből az árva lelket. Ma szerencsés lefokeztásban részesültek a lelencek, amennyiben a francia kormány jóvalta meglette őket nemeseknek. Elég volt az angyalokból, most már alább is adhatják! Sok volt az arisztokratából; legyen több belőle! És ez a paradoxon, mint örül szü. ugy fogja a korhadtt törzseket kipusztítani e világból.

Mert vajjon lesz-e kedve — mondjuk Beauharnais márkának — arra, hogy nemességével hangosan eldicselkedjék. Talán az a lakatoslegény, aki kutyájának rozsdás kulcsait igazítja bele a korhadtt zárba, éppolyan nemes a kormány jóvoltából, mint a márkai ur valamelyik Lujos király kegyelmén folytán. És aztán talán nem is mulicja ez a kormányrendület, amikor újszülötteknek teszi fejére a „Übb águ koronát, akik még semmő eslekedéssel nem érdemelhettek ki a kitüntetést. De vajjon a márkai ur mit tett azért, hogy már bölesőjében is márkának szólította a dadája?

A márkai ur ezental bizonyára nem fog eldicselkedni kilenc águ koronájával és igyekezni fog a *de* szócskát kitörölni nevéből. Ebből aztán mi baj származhatik a francia hazára? Ha nemesek a márkai ur, hanem az összes herceg, gróf, báró és

hosszu- s kurtanemes urak el fogják tépai kutyabőrüket és lemondanak ösökről szerzett boldogságokról. Mi baj származhatik ebből?

Semmi! Igazán és őszintén megvalva, egy percre sem fog meginogni az államszervezet és a társadalmi szervezet. Az emberek épp ugy fognak lefeküdni és felkelni, az utcák járják, munkájukat elvégezni, mintha mi sem történt volna. Legfeljebb fel fognak lélekezni és nem fogják érezni azt a kellemetlenül fakó illatot, amelyet az el nem temezett kutyabőrök árasztottak.

A lelencekből nemeseket csinált a francia kormány, de mire azok felnőnek, talán teljesen és végleg megszűnt a francia nemesség és talán — a többi országoké is ...

Budapest, december 30.

— **Személyi hírek.** *Ferenc Szabó* főherceg és családja ma a teli hónapokra Bécsbe költözött. — *Frigyes* főherceg és neje két nagyobbik hadjón leányukkal január második felében meglátogatják a madriki udvart.

— **A hercegprimás állapota.** *Vaszary* Kólos bíboros hercegprimás állapotában, mint örömmel értesülünk, a javulás állandó. Az egyházfejedelem az éjt nyugodtan töltötte, láza megszűnt, közérzése elég jó, úgy hogy az orvosi jelentés kiadását is be lehetett szüntetni.

— **Rudolf trónörökös szobra.** Az *Uránia* által *Rudolf* néhai trónörökös emléksobrára hirdetett pályázatra tudvalegőleg két mű érkezett be, *Lipeti* Miklós és *Istok* György tervezete. A két pályamű megbírálására az országos magyar képzőművészeti tanácsot kérék től, melynek mandátuma ugyan lejárt, de amely még föl nem oszlott. A régi tanács a jövő héten *Forsler* Gyula báró elnöklésével e szoborminták megbírálása ügyében ülést fog tartani.

— **Jellinek Henrik kitüntetése.** A hivatalos lap ma közli a legfelsőbb kéziratot, amelyvel a királyi haraszti *Jellinek* Henriknek a magyar királyi udvari tanácsosi méltóságot adományozta. A királyi kézirat így szól:

Személyem körül magyar miniszterem előterjesztése folytán haraszti *Jellinek* Henrik, a budapesti közúti vaspályatársaság elnökének és vezérigazgatójának, a közlekedésügy terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozom. Kelt Bécsben, 1904. évi december hó 29-én. *Ferenc* József s. k., *Khuen-Hédervary* Károly gróf s. k.

— **Újévi üdvözlés az Ujságitró-Egyesületben.** A Budapesti Ujságitró Egyesülete az újév alkalmából szombaton, délután három órakor *Lujza* üdvözlőni elnökét, *Vézi* József országgyűlési képviselőt az egyesület helyiségében (Kerepesi-ut 17. sz.) az üdvözlő beszédet *Cziklay* Lajos elnök fogja mondani.

— **Koronás arany érdemkereszt.** Ő felsége *Schwarz* Anjui pu neki koronásnak a közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Péter király és Ferdinánd fejedelem. Belgrádból táviratozzák: Alexandrovná, kőbuzi hercegné tenetsőrel hazautaztában *Ferdinánd* fejedelem az éjjel fél 10 órakor a belgrádi pályaudvaron találkozott *Péter* szerb királlyal. A fejedelem a rendes expressz-vonaton utazott, amelynek a pályaudvarról fél 11 órakor tovább kellett volna indulnia, de a fejedelmi találkozás folytán a vonat csak egy órával később folytathatta útját. A pályaudvaron kint volt *Pasics* miniszterelnök is. A két uralkodó összesokolozott és bemutatatták egymásnak kíséretüket. A szalonban körülbelül félórát beszélgettek, aztán a fejedelem *Pasics*cal, *Péter* király *Stancsiev* pétervári bolgár konzullal félrevonult. A fejedelem csaknem háromnegyed óra hosszat tanácskozott a szerb miniszterelnökkel. A két uralkodó tanácskozásáról bizonyos természetesen nem lehet tudni. Tény azonban, hogy a szerb-bolgár barátságot nagyon megviselték a bolgár bandák támadásai a szerb lakosság ellen. Szerbiából ismételtelen közös akcióra hívták föl a bolgár kormányt a macedon bandák izeleinek megfokozására, de eddig minden kísérlet hiábavalónak bizonyult, mert Bulgáriában félték, hogy az ily akció nem volna népszerű. Nem titok, hogy a bolgár kormányt ez a tartózkodó magatartása a szerb elomek kiirtására tö-

rekvő bandákkal szemben itt bizonyos lehangoltságot kellett és nem lehetetlen, hogy a macedóniai bolgárok izeleim tanácskoztak a pályaudvaron. Alkalmasint szóba került a fejedelem nemetsországi útja is, mert Bolgrádban jól tudják, hogy *Ferdinánd* fejedelem német politikát csinál a Balkánou, Németország barátságát állitva, Ausztria-Magyarországtól és Oroszországtól függetlenül. Természetesen más kérdés, vajjon Németországban akadnak-e mértékadó politikusok ilyen politika számára. Tény azonban, hogy a fejedelem ily politikával akar hangulatot csinálni és minden tetteben úgy lép föl, hogy vele Németországhoz való közeledést dokumentálja. Az itteni körökben *Ferdinánd* fejedelem kedvenc eszméjeért nem lelkesednek.

— **Zirzen Janka temetése.** Ma délután négy órakor temették el *Zirzen* Jankát az Erzsébet nőiskola épületéből, ahol a temetési szertartáson az elhunytak tanítványai és tisztelői, valamint az iskolák küldöttségei nagyszámban jelentek meg. Ott voltak: *Berzevicy* Albert kultuszminiszter, *Zsilinsky* Mihály államtitkár, *Molnár* Viktor miniszteri tanácsos, *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester, *Hamvay* Sándor előjáró, *Bárczy* István dr. tanácsnok, ifj. *Szász* Károly miniszteri osztálytanácsos, *Bernáth* Béla országgyűlési képviselő, *Szapán* Vilmos tanár, *Kiss* Áron főigazgató, *Ballagi* Aladár, *Radó* Vilmos, *Tóth* József stb., továbbá *Berzevicy* Albertné és leánya, *Hegedűs* Sándorné, *Rakovszky* Istvánné, herceg *Pálffy-Daun* Lipótné, *Benczur* Gyuláné, *Szarvas* Gáborné, stb. és az összes tanítónőképzők küldöttségei. A temetési szertartást *Novák* István erzsébetvárosi plébános végezte fényes papi sergéllettel s a beszentelés után az Opera énekkara gyászdalokat énekelt. Majd *Hollós* Károly az Erzsébet-nőiskola nevében, *Nagy* László pedig a II. kerületi tanítónőképző intézet nevében búcsúzott el az elhunytól. A beszédek után az izraelita tanítónőképző intézet növendékei gyászdzall adtak elő, amely után megindult a menet a kerepesi-ut temetőbe, ahol a főváros díszsírhegyét adott a magyar tanítónőképzés megrementőjének.

— **Kőburg Lujza.** *Párisból* jelentik, hogy *Magnau* és *Garnier* tanárok már megkezdtek *Kőburg* Lujza hercegnő állapotának megfigyelését. A professorok a „Westminster“-szállóban keresték fel a hercegnőt és több óráig beszélgettek vele. A vizsgálat — hir szerint — egy hónapig fog tartani. Az a hir merült fel, hogy *Lónyay* Stefánia grófné és *Lujza* hercegnő újában ismét közelednek egymáshoz és hogy *Lujza* hercegnő százezer frankot kölcsönzött nővérétől. Ez a közeledés különben összefügg a közös eljárással, amelyet a két nővér anyjuk hagyatékáért indít. A *Lipót* király ellen megkezdett pert most nagyobb eréllyel folytatják az állitóltag magyar részről is intervenálnak majd a pereskedő királyleányok ügyében.

— **Közjótékonyaság a Terézvárosban.** A terézvárosi közjótékonyasági egyeslet tegnap választmányi ülésén dr. *Neumann* Arminné elnök bejelentte, hogy a pénzügyminiszter az állami sorsjáték jövedelméből 10488 korona 70 fillért adományozott az egyesletnek az állami adományt köszönettel fogadta és *Radozsa* János indítványára elhatározta, hogy a köszönet tolmácsolása végett küldöttséget meneszt a pénzügyminiszterhez és *Hieronymy* Károlyné egyletli díszelnököz, aki a segély iránt való kérelmet hathatósan támogatta. Egyben elhatározta a választmány, hogy a VI. kerület kültéikelnő, ezernél több szegénysorsu iskolásgyermek élelmezésére ingyen kenyéht létesít, amely működését már január elején megkezdí.

— **A velencei Márk-templom veszedelmében.** A Campanile beomlása óta nincs nyugodt éjszakájuk a velencei patriciusoknak, akik ma is a legbánszóbban régi emlékeiket mutogatják az idegennek. Majd ezt, majd azt a remekbe épült palotát féltik a pusztulástól és ma már a középkori építészeti gyöngye, a Szent Márk-templom miatt agódnak. *Manfredi* és *Marangoni* építészek a riasztó hírek hatása alatt alaposan megvizsgálták a gyönyörű templomot és emlékiratba foglalták véleményüket. Az építészek szerint a templom gyöngéségének oka az alap romlás, amelyel eddig nagyon elhanyagoltak. Az alap most már enged s nagy nehézségbe fog ütközni helyreállítása. Még nagyobb aggodalomra adhat okot a létszámtegek meglazulása. Amikor a Szent Izidor-kápolna néhány márványlapját eltávolították, észrevették, hogy a cölöpök eltoldódtak. A további vizsgálat megállapította azt is, hogy a templom falai már csak tökéletlenül tartják együtt az épületet. A főfalak a cölöpök eltoldódása kvett,

keztében több helyen némi súlyedést tüntetnek föl, ami által a boltzatok is megrepedeznek. Kétségelen, hogy mindezek a konstatált bajok nem lejegyetnek közvetlen veszedelemmel, sőt részben már régi kelettek. Így már 1721-ben megállapították, hogy a templom gyökereit javításra szorul. Az emlékirat a javítás költséget 153,080 lírára, tehát aránylag kis összegre becsüli, csak az a kérdés, hogy ez a javítás fog-e használni.

— **Ujévi ajándék a tanítóknak.** Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter ismét megmutatta, hogy szívén viseli a tanítók érdekeit. Anyagi helyzetük javítása céljából most lakáspénz-üggyel kezdte, méltányolva azokat a kívánásokat, amelyek a téren a tanítószáz részéről felhangzottak. A tanítószáz lakáspénz-üggyel ugyanis az 1904. évi I. törvények, az ugynevezett pótlékotörvény nem rendezte volt, megmaradt minden a régi, s minthogy a Széll-féle fizetésrendezői törvényjavaslatot nem lehetett törvényre emelni, a lakáspénz-ügy rendezése függőben maradt. Spontán elhatározással Berzeviczy Albert kultuszminiszter e kérdés megoldását végre dülőre vitte. Keresztülvitte ugyanis a pénzügyminiszternél, járulna hozzá, hogy az állami tanítók és kisdudók lakpénze a fizetések végleges rendezése előtt már 1905. január 1-től kezdve rendezzék. A pénzügyminiszter ehhez hozzájárult, s íme az állami tanítók, tanítóok és kisdudók a XI. fizetési osztályba tartozó állandó tisztviselők lakpénzének megfelelően, vagyis az első polgári lakbrosztályba sorozott helyeken évi 600 koronában, a II. lakbrosztályba sorozott helyeken évi 420 koronában, a III. lakbrosztályba sorozott helyeken évi 360 koronában, a IV. lakbrosztályba sorozott helyeken évi 300 koronában és végre a be nem sorozott helyeken (kisközségek, falvak) évi 200 koronában állapítatik meg. E lakpénzrendezés csak az 1905. évre kerek 80.000 koronát igényel. Az erre vonatkozó utalvány-rendelet — mint értesülünk — már a tegnapi és mai napon szentmentek és így ujvére kiki megkapja a maga lakpénz-többletét. A miniszter e spontán elhatározása, amely a magyar tanítószáz régi óhaját teljesíti, bizonyára örömet fog okozni az érdeklét körökben már azért is, mert újabb jelet láthatják benne, hogy a magyar tanítószáz minden jogos és méltányos kívánása bizonyon számíthat a közoktatásügyi vezetőjének támogatására.

— **Roosevelt fizetése.** Az Egyesült-Államok elnökének 50.000 dollár a fizetése. Ez az aránylag kis fizetés az elnök reprezentacionális költségeire sem elég, úgy hogy eddigi elnöksége, jóformán felemészítette Roosevelt magánvagyonának jelentékeny részét. A szenátus belátta ennek az állapotnak a tarthatatlanságát és Roosevelt fizetésjavítást fog kapni. Stewart szenátor indítványt nyújtott be a szenátushoz az *Egyesült Államok méltóságainak fizetése* végett. Stewart billje szerint: az elnök fizetése 50.000 dollárról 100.000 dollárra, a szenátoroké és kongresszusi képviselőké 5000 dollárról 10.000 dollárra és a képviselőház elnökének fizetése 8000 dollárról 20.000 dollárra emeltesse fel. A javaslat elfogadása kétségtelen.

— **Házasság.** Winter Dezső földbirtokos és megyebizottsági tag S.-Vadnáról eljegyezte Rosenfeld Márton kereskedő leányát, Katót Debrecenből. Reuter Rezső eljegyezte Eisner Etelka kisasszonyt, Eisner Simon dr. sztrópkói ügyvéd leányát. Nagy F. Géza zongoraművész, kolozsvári zenetanár eljegyezte Wollák Erzsikét, Wollák Rezső ügyvéd leányát Csáktornyan.

— **A szerb metropolita elvá.** Belgrádban jelentik: Innocencius, Szerbia metropolitáját bevádolták az autokéfai szerb egyházi főhatóságnál több főbenjáró bűn miatt. A legfelsőbb bíróság elnökének nevében beadott följelentés megvesztegetéssel, jellemtelenséggel, állásokkal való üzérkedéssel és megbotránkoztató életmóddal vádolja a metropolitát. Innocencius metropolita az új szerb történelem több nevezetes eseményeinél volt résztvevője: ő választotta el Milánt Natáliától, ő adta össze Sándort Drágával, s Péter királyt is ő kente föl. A följelentés sorsa hamarosan el-

fog dőlni, mert az egyházi törvényszéknek ilyen följelentés kézhezvétele után a lehető legrövidebb idő múlva össze kell ülnie.

— **Thököly halmvai Konstantinápolyban.** Thallóczy Lajos, a magyar kormány megbízásából, az izmedi temetőben — mint már jelentettük — kiásatta Thököly Imre halmvait. Az izmedi török kormányzó a magyar küldöttséget barátságosan fogadta. Thallóczy meglátogatta az örmény érseket is. Thallóczy hosszas kutatás után Mikos Kelemen naplójának feljegyzési segítségével, rátalált az örmény temetőben Thököly sírjára. A sír nem ott van, ahol a síremlék jelzi, hanem nem messze ettől, két platanfa között. Fölásták a sírt s megállapították a halmvak hitelességét. Thököly földi maradványait ládába zárták, lepecsételték, Konstantinápolyba szállították és Karácsony estéjén a galatai St.-Benoit-templomban helyezték el Rákóczi, Zrínyi Ilona és a bujdosók halmvai mellé. Thallóczy Lajos sikeresen befejezvének küldetését, december 27-én visszautazott udupestre. A halmvakat a tavasszal hozzák haza.

— **Halálozás.** Ma délután temették Pomázon Lupa Péter orsz. képviselőt. A görögkeleti templomban volt felállítva a ravatal, amely körül a képviselőház terebélyi helyekedtek el. A végfőtisztségen ott voltak a többi közt Tóth Gerő kárisi bíró, János Ödön műegyetemi tanár, számos fővárosi előkelő ügyvéd és orvos és Pomáz királyi kénék előkelősége. Pestmegye törvényhatóságát Benicsky Lajos alispán, Fekete Ágost főjegyző, Lángos Kálmán és Hindy Kálmán árvászeki ünnökök képviselték. A pomázi járás 21 községének küldöttségét dr. Csapó László főszolgabíró, Ráckeve városnak küldöttségét pedig Maximovics István polgármester vezette. A temetés alkalmával az összes ületi helyiségek zárva voltak és a temetésen ott volt a pomázi környék apraja-görgeje. A beszentelést Bogdanovics Lucian budai görögkeleti püspök végezte fényes egyházi segédlettel.

— **Tolstoj — tüszöllő.** Odeszából jelentik, hogy Bogdoricka mezővárosban, gróf Tolstoj Leó birtoka közelében, a minap éjfélokor legyulladt a kórház, melyben 124 beteg volt. Tolstoj a tűz hírére betegén vágatott a veszedelem helyére és maga is fáradhatatlanul segítkezett feksződjével a tűz megfékezésén. A betegekét mind megmentették a tüzhaltól, de ötven közülük az ijedségtől haltak meg.

— **Syveton halála.** A nacionalisták még most is ragaszkodnak ahhoz, hogy Syveton egy gyilkos volt. Politikai orgyilkosság forog fenn, mondják a nacionalista lapok és elkövetett azok által, akiknek az ő halála hasznukra lehetett, a kormánytól, amelyet az elhunyt oly szenvedélyesen támadott és amely egy nagy csapástól menekült meg a Syveton-pör tárgyalásának küszöbén, a szabadkőművesektől, akik Syvetont megsemmisítéssel fenyegették és akikre csak nemrég halálos csapást mért a Grand Orient titkárnak megvesztegetése által. Ezt a politikai gyilkosságot a kormány egy ágense készítette elő, aki belopta magát Syvetonnak és leányának balmazába és raffinált módon kihasználta Syvetonné hangulatát. Ez a vád dr. Tholmer, Syvetonné barátja ellen fordul, akinek szerepe ebben az izgató drámában még nincs megvilágítva. Csak annyit tudnak, hogy Tholmer tudott minderről és hogy tanuja volt azoknak a jeleneteknek, melyek Syveton lakásán a katasztrófát megelőző napokban lejátszódtak. Legújabbban azt jelentik Párisból, hogy a Syveton dolgában megbízott hét tudós szakértő nem ért egyet. Közülük csak négyen tartják lehetségesnek, hogy Syveton egy lett öngyilkos, ahogy övegye előadta. Ezzel szemben Pouchet tanár ólesen kikelt az öngyilkosság föltevésé ellen. Soquet és Bordas tanárok nem tartják ugyan az öngyilkosságot föltétlenül kizártnak, de teljes bebizonyítása végett további fölvilágosításokat követelnek. A vizsgálóbíró ennek következtében elhatározta, hogy tovább is kutatni fogja Syveton halálának igaz okát. — *Menard* a vizsgálóbíró előtt ma azt vallotta, hogy a lakásán talált cianalkálium arra való volt, hogy magamagát mérgezze meg vele. Családi viszonyai miatt akart öngyilkosságot elkövetni. *Noilhan* jelentést tett a lefoglalt iratokról, különösen annak az irattáskának a tartalmáról, a mely Syvetoné volt, de halála után ő hozzá került.

— **Plebea gyilkosait véglegesen elítélték.** Plebea miniszter gyilkosai, Szaszanov és Szikorszkij elölt és hó 27-én hirdették ki a pétervári törvényszék végleges ítéletét. Az eredeti ítélet Szaszanovot Szibéria bányáiban életfogytiglan végződs kényszermunkával sújtotta, Szikorszkij büntetése pedig huszvéri súlyos bányamunkára szült. A bír azonban tizenéves évi, illetve tíz évi kényszermunkára enyhítette büntetésüket, pedig a bíróság new iz ajánlotta kegyelemre az elítélteket.

— **Jóleszi Császár Károly meghalt.** Nyolc évvel ezelőtt a Teréz-körút egyik palotájában véres eset történt. *Deutsch Jakob* milliómost agyonlőtte erdmestere, jóleszi Császár Károly. A gyilkost nyolc évi börtönrre ítélték, de példás viseletért három évet elengedtek büntetéséből. Kiszabadulása óta teljesen visszavonulva élt feleségével, a gömörmegei *Kokován*, ahol e napokban 59 éves korában meghalt. Az egykori erdmester rokona volt jóleszi Császár Andrásnak, aki a múlt század elején a vácz sikelet-néma-intézetet alapította. Császár Károly körülbelül husz évig *Schopper György* rozspny püspököt szolgált; ennek halála után az új püspök elbocsátotta és akkor került *Haas* és *Deutsch* szolgálatába.

— **Egy londoni színház égése.** Londonból jelentik, hogy a *Crouch-End* operaházban közvetlenül az előadás után tűz támadt, amely a színházat csaknem teljesen elpusztította. Amikor a veszedelmet észrevették, a nézőtér szerencsére már teljesen üres volt, a szanészek azonban még öltözőkben voltak. A tüzilármára természetesen az egész személyzet összeszaladt s mikor a lángban álló színpadot meglátták, rémülten siettek a kijárat felé. Emberéletben nem esett kár, de az épületet nem lehetett megmenteni a félelmes gyorsasággal terjedő tüztől.

— **Dr. Schütz Aladár** gyermekorvos, a budapesti „Stefánia” gyermekkorház volt segédorvosa és a breslavi egyetemi gyermek-klínika volt asszisztense külföldi tanulmányjáról hazatért.

— **Mac Kinley gyilkosai.** St.-Louis-ban letartóztattak egy *Saftig* nevű anarkistát, akit alapos gyanu terhel, hogy bűnrészes a *Mac Kinley* meggyilkolásában. *Saftig* maga dicsekedett azzal, hogy ő adta *Colgosz*nak a revolvert, közvetlenül a merénylet előtt. A gyilkosság után *Saftigot* is elfogták ugyan, de akkor bizonyítékok hiján szabadon bocsátották.

— **Egyiptom leggazdagabb embere meghalt.** *Kairóból* jelentik, hogy tegnap ott meghalt *Mensau* pása, Egyiptom leggazdagabb embere *Mensau* egy meggazdagodott felh, tehát előbb egyiptoni paraszt volt, aki halálos agyán már az egész *Kerach-péhi* egyiptomi tartományt mondhatta magának. Nevéhez igen érdekes epizód fűződik, amely két évvel ezelőtt igazlomban tartotta az egész tartomány lakosságát. *Raglich* khedive birtokán ellopák a két legszebb bikát. *Mensau* pása, a khedive személyes barátja feltette, hogy a tetteseket ki fogja nyomozni; és két parasztot, akiket lopással gyanúsított, letartóztattott. A parasztok tagadták a tettséget, *Mensau* pása sajátkezűleg elnéspárgolta és újból lecsukatta őket. Ezt azonban az angol hatóság nem hagyta annyiban és elítélte a pasát, az egyiptomi büntetőjog szerint három havi börtönrre. A parasztból lett gazdag pása erre kérésre fogja a dolgot és azt az ajánlatot tette, hogy egy kétkaru mérlegnek egyik serpenyőjére állítsák a két lopott bikát, a másik serpenyőbe pedig annyi aranyat raknak, hogy a bikák súlyával egyenlő lesz, csak boccsással szabadon. Az angolok kéréshetetlenek maradtak és *Mensau* i kénytelen volt a büntetését kitölteni. *Mensau* mindamelllett legnagyobb jöltevéje volt országának és az utolsó időben gyakran milliósi adományokkal boldogította országát. Az egyiptomi felkelés idejében is, huszonkét évvel ezelőtt, ő volt az egyedüli, aki szorosan összetartott az európaikkal és nem kevesebb, mint 42 kitüntetés díszítette mellé.

— **A drótnélküli telefon.** Rómában találták fel és a drótnélküli táviró nyomán készült. Egy római szerzetes, *Pater Emilio Carbo*gnano szerkesz-

tekte meg ezt a fontos készületeket, amelyet rövid időn belül a közhasználatnak fog átadni.

— **Vasuti katasztrófa.** Berlinből táviratolások nekünk: Orosz-Lengyelországban *Sosnovico* és *Leangorod* között tegnap egy katonákat szállító vonat összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközés következtében a vonat személyzetéből többen meghaltak s mintegy ötven tartalékos katona megsebesült. Minden jel arra mutat, hogy a *katasztrófa* mérénylet okozta.

— **Az idel jogászból.** A január 7-én tartandó jogászból meghívói már szentemtek. A hálbizottság ezután két fel mindazokat, kik meghívóra igényt tartanak s ívet nem kaptak, hogy kívánságukat a bizottsággal tudassák. A bizottság irodája január 4-ig a központi egyetemen van, január 5-től kezdve pedig a Hunária szállodában lesz.

— **A tippelő-gép.** Többen vállalkoztak már arra, hogy megbuktatják a monte-carlió játékbankot és vérmes meggyekkel üttek le a játékasztalhoz. Megesett, hogy egyikük-másikuk nagy összegeket nyert, a dolog vége azonban mindig csak az lett, hogy a vakmerő játékosok vasuti jegyét a bank váltotta meg. Most egy G. Wall nevű furfangos londoni sportsman akar kifogni a bankon. Karácsony első napján megjelent a játékasztaloknál, maga elé tett egy ördögös kis masinát és figyelni kezdte a játékot. A kis masina födelén tíz kerek, számokkal ellátott lemez van, még pedig öt vörös és öt fekete lemez. Az angol tanulmányozta egy ideig a „játék-gépet” — amint később egy interviewben ő maga nevezte — aztán játszani kezdett. És nyert, egyre nyert. Az angol megnyomta a gépezetnek valami kis gombját és ekkor másféle lemezek kerültek elő, amelyek nyilván azt jelezték, hogy melyik kártyára játszszenek. Nagy tömeg ember nézte az angol vállalkozását, amely — ámbár a tétek aránylag kicsinyek voltak — az első napon igen szép eredményt ért. A tippelő gép fel találója kijelentette egy interviewban, hogy a gép bizonyos kombináció szerint hatvanöt ember játékát ábrázolja és utmutatási nyomán alapos a nyereség reménye. A kis gépezet kidolgozása és megalkotása tizenöt évig tartott. Karácsony második napján kétszer is megjelent a bankban az angol és megint nagy összeget nyert. Wall kijelentette, hogy egyelőre csak kísérletezett és az igazi játék csak ezután következik. Monte-Carloban megoszának a nézetek az ördögös kis masina és gazdája felől. Vannak, akik hisznek a gépezet tökéletességében. sokan azonban kissé korai áprilisi tréfának tekintik a dolgot.

— **A francia totalizátor.** A totalizátor jövedelme Franciaországban az idén nyolc millió frankkal csökkent. A francia kamara tárgyalta a dolgot és a hozzászólók legtöbbször az volt a véleménye, hogy a titkos fogadóirodák és a zugbookmakerek nyírbálták meg azt a jövedelmet, amelyből különösen bőségesen részesedtek a tudományos és jótékony intézmények. Így az idén 5.343.200 frank jutott erre a célra, mint két százaléka a totalizátor összes, körülbelül 250 millió franknyi jövedelmének. A két százalékból 3.547.400 frank jutott a földművelésügyi minisztériumnak, 1.796.000 frank tudományos kutatásokra és a szegényeknek. A kamara ezért egyhangulag el fogadta *Empereur* képviselőnek indítványát a fogadóirodák ellen.

— **Gyilkos gimnazista.** Megirtuk, hogy a przemysli rutén gimnáziumban egy *Vrobel* nevű hetedik osztályú tanuló rálőtt *Hilboviczky* tanárra, aztán öngyilkossá lett. Tavaly még a przemysli gimnázium hetedik osztályába járt. A karácsonyi ünnepekre meglátogatta atyját, aki Przemyslben vasuti őr. *Vrobel* tegnap délelőtt megjelent a gimnáziumban, állítólag azért, hogy beszéljen egykori tanulóitarsaival, akik most a nyolcadik osztályba járnak. Elmondta nekik, hogy podgorzei tanárai sokkal elnézőbbek és jobbakként szökött *Hilboviczky* tanárról, aki a gimnáziumban fizikát és menyviségtant ad elő. Azt mondta, hogy ez a tanár az oka annak, hogy a hetedik osztályt ismételnie kell. E közben megszólalt az iskolai csegetyű és *Vrobel* távozott. A folyosón találkozott *Hilboviczky* tanárral, aki be akart menni az osztályba. Egyszerre lövés dördült el s a tanár éles kiáltással összerogyott. A tanulók hozzá siettek, hogy

segítséget nyújtsanak neki. A következő pillanatban a gimnázium folyosóján még egy lövés dördült el. *Vrobel* revolveréből golyót röpített jobb halántékába és szétroncsolt koponyával zuhant a földre. Az iskola igazgatója és tanárai oda siettek, de nem tehettek egyebet, mint hogy a két veszedelmes megsebesült embert kórházba szállították. *Vrobel* ott délután négy órakor meghalt. Azt mondják, hogy *Hilboviczky* sérülése is halálos. A golyót, amely fejébe fúródott, már kivették. *Vrobel* évek óta szenvedett ideges gyomorhajban. A gimnáziumban tegnap és ma nem volt előadás.

— **Szerencsétlenség vadászát közben.** A stájerországi Garach községben — mint levelezőnk írja — végzetes vadászati szerencsétlenség történt a m. nap. *Wagner* János hivatalnok vadászatra ment s minthogy nem volt fegyvere, egy barátjának puszkáját vette kölcsön. Vadászati után, hazatérve, elfelejtette a patronokat kivenni puszkájáról s amint a lejtős uton haladt, megcsuszott s a fegyver ravaszát véletlenül megrántotta. A serét a szerencsétlen ember bal lábába fúródott, s azonkívül a nadrágja is tüzet fogott s majdnem az egész embert összeégette. Másfél óra hosszat feküdt az erdőben, amíg végre emberek jöttek s a súlyosan megsebesült embert haza szállították. Felgyógyulásához kevés remény van.

— **Részeg iskolásgyermekek.** A fessini kanton iskolai főfelügyelője az iskolaköteles gyermekek szülőihez sürgős figyelmeztető körlevelet intézett, amelyben megőrjia a szülőket, hogy mindkét nembeli gyermekeik ugyszólván mindennap részegen járnak az iskolába és felhívja a szülőket, hogy szüntessék meg gyermekeik jövője és egészsége érdekében az ugynevezett kávélikör házi használatát. A kávélikört Svájcban nagy előszeretettel adják ugyanis a gyermeknek reggeliként. Ez a likör pedig nem más, mint nagyon édes teletkávé és csesznyeipáinká keveréke. Nem csoda tehát, ha a gyermekek ettől a reggelitől egy kicsit megbódulnak és így mennek aztán az iskolába. Ez az abuzus minden kantonban uralkodik és csakugyan helyénvaló volna a beszüntetése a gyermek-nevelésügy érdekében.

— **Vakmerő betörők.** Édig ismeretlen betörők tegnap fényes nappal betörték Mucsányi István házmesternek a József-körút 5. számú házában levő lakásába. A tájékozott betörők tolvajkulesccal fölnyitották a lakásnak a kapu bejárójából nyíló ajtaját és behatoltak a szobába, amelyben akkor senki sem volt. A házmester ugyanis éppen akkor az udvar felől nyíló konyhában ebédelte családjával. A betörők fölfeszítették az asztal följkjät s onnan négy százhatvanle korona készpénzt és egy százhusz korona értékű aranyláncot vettek ki. Azután a bűkos szökényt kutatták ki. Ott négy aranygyűrűt és néhány korona aróppénzt találtak s ezt is elvitték egy értéktelen takarékpénztári könyvvel s egy sorsjeggyel együtt. A rendőrség nyomozza a betörőket.

— **Elűtött nyakék.** Ötvegy Lorenz Ferencné, külföldi magánzóno a minap érkezett meg Budapestre Nizzából. Itt a Magyar királyi szállodában szállt meg. Tegnap észrevette, hogy gyémántokkal kirakott szivalaku nyakéket elűtött. Nyomban feljelentést tett a rendőrségen. Lorenzné nem tudja, hogy elvesztette-e vagy elopták-e tőle a 3000 koronát érő nyakéket.

— **Kocsis a kerekék alatt.** *Windisch* István kocsi ma a Ludevika-Akadémia előtt fol akart szállani kövekkel megrakott kocsijára. A lovak azonban megindultak, *Windisch* lebukott a kocsis hátsójáról és a kerekék alá került, amelyek keresztülmentek rajta. A szerencsétlen kocsi jobb lába eltört. A mentők az Isván-kórházba vitték.

— **Öngyilkos idegen.** Tegnap este egy uriasan előzött fiatal ember a Kerepesi-uton rosszul lett és eszméletlenül esett össze. Mivel a Rókus-kórház előtt történt az eset, nem hívtak mentőket, hanem bevitték a kórházba, ahol magához térítettek. Ekkor olasz nyelven elmondta, hogy *Jag Alfonz* a neve, 23 éves és Capo d'Istriában adóhivatali gyakornok. A fiatal ember megmérgezte magát. Azt azonban nem akarja megmondani, hogy miért lett öngyilkos. Még az éjszaka meghalt. Holttestét a törvényeszkai orvostani intézetbe vitték.

— **Fővárosi Orfeum.** Sylvester estéjén ismét a kiváló sikerű *Nahori* operette megy, *Kaiser Györggyel*, a berlini Metropole Színház kitűnő tagjával, mint vendéggel. A bajos zenéjű operette címszerzője ezúttal is *Nagelmüller* kisasszony játéksza. Ezenkívül több előrangú udomság lesz műsorán. A Francesco Novello társulat „India

Europában” című szenzációs jelenete, továbbá *Barók* Lili kisasszony nemzetközi énekesné, és még több más attrakció. Ujén napján az esti előadásban újabb sorozata az udomságoknak kerül bemutatásra. Ekkor lép fel először *Pepi Weiss*, a berlini Centraltheater szubrettdívája. Ugyancsak ujén napján délután tartja meg az Orfeum az első népszerű eszládi előadást, amelyre, uj igen mérsékelt helyaratok léptetett életbe az igazgatóság. Beméret a télikertbe és a második emeletre csupán egy korona, míg az egész földszintre, (az összes zenekari ülésekre is) két korona. A páholyor egységes ára a népszerű családi előadásokon 10 korona. E népszerű előadásokat vasárnapokon és ünneppnapokon megismétlik.

— **A rendőrség hírei.** Önként jelentkező sikasztó. *Billette* Ignác pápai születésű 52 éves úgynök a király-utcai *Kalledey* Mór borkereskedő cégtől 1620 koronát sikkasztott és megkötözt. A sikkasztó úgynök ma önként jelentkezett a rendőrségen. — *Előtt leány.* *Mahanka* Mária gyöngyösi születésű 22 éves rasalón tegnap elhazsolt Munkácsy-utca 35. számú lakásáról és azóta nyoma veszett Levelét hagyott hátra, amelyben bejelenti, hogy öngyilkos lesz. — *Lopás a vonaton.* *Floischner* Simon mathakereskedőnek Páparól Budapestre utaztában ellopták a vonaton az utazóbundáját és a pénztárcáját. — *Életvit leány.* *Varga Lidi* 23 éves urca leány Rózsa-utca 96. számú lakásán sővavat ívott. A mentők a Rókusba vitték. — *Elgázolás.* *Orbán Márton* 66 éves utcaseprőt az Orczy-uton egy ismeretlen békocsis elgázolta. A Réczev-klinikán ápolják. — *A nyomor miatt.* *Waldeann* Ferenc tizenhat éves kereskedőleged ma éjtel marlógot ívott. Súlyos belső sérüléseivel a Rókusba vitték. *Waldeann* nyomora miatt akart megrálni az életét.

(x) **Tartalékos tiszték** kinevezésél tartalmazd *Rendelelet* Közlöny (Personal Verordnungs Blatt) ma délelben jelenik meg Bécsben és már ma este fél nyolc órától kezdve kizárólag *Blum* és *Társas* egyenruha-szállítóknál IV. Kossuth Lajos-utca 14—16 szám alatt megtekinthető.

(x) **Egger-féle mellpaspillák** gyorsan és biztosan hatnak köhögéssnél, rekedtségénel, elnyalkásdásnál. Kapható minden gyógyszerüzletben és drogériában. Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér. Fő- és székioldési raktár; Nádor-gyógytár, Budapest, Váci-körút 17.

(x) **Robert-áruházban** (IV. Kossuth Lajos-utca 6.) szép és alkalmas tombola-tárgyak jutányosan kaphatók.

(x) **Bob hashajtó** a legkellemesebb (10 fillér).

FŐVÁROS

(*) **Vosits Károly jubileuma.** *Vosits* Károly tanácsos; a fővárosnál eltöltött harmincadik szolgálati évének a fordulója alkalmából ma délelőtt saját ügyosztályának tisztviselői üdvözölték. A középítési ügyosztály részéről *Bódy* Tivadar tanácsjegyző volt a szónok, a mérnöki hivatal tagjainak a képviselőtében pedig *Heuffel* Adolf középítési igazgató beszélt. Az ügyosztály gyönyörű albumot adott emléklül *Vosits*nak, amely a *Korvin-kodexek* mintájára készült s magában foglalja az ügyosztály tagjának a fényképeit s azoknak a főbb közpületeknek a vízfestményű ábrázolátát, amelyek létesítése *Vosits* novéhez fűződik. Később a vállalatok képviselői kereszték föl *Vosits*ot jókívánságaikkal. *Vosits* tanácsos köszönetet mondott a megemlékezésért s kijelentette, hogy — bár nem barátja az ünnepeletésnek — jól esik neki a vonalozomak és a megnyilvánulása azoktól, akikkel oly hosszú évek sora óta együtt működik.

(*) **Törvény és méltányosság.** *Dr. Eöry* Gyula fogalmazó-gyakornok volt a fővárosnál s miután kilenc évi fővárosi szolgálata alatt folyton mellőzték, otthagya a díszes állását és asztalosmester lett. Amidőn otthagya az állást, arra kérte a főváros; hogy uavánvözozza vissza a befizetett nyugdíjajrulékeit, hogy a nyugdíjalapnál levő néhány koronás tartozását kifizethesse. A törvényhatóság az éveken át mellőzött fiatalemberrel szemben csak egyszer méltányos volt és teljesítette a kérelmét. A közgyűlés határozata azonban törvényellenes volt s a *belügyminiszter* most megsemmisítette azt. A megsemmisítést azzal okolja meg, hogy ha a törvény-

hatóság méltányosságot akar gyakorolni a törvényvel ellentétben, akkor változtassa meg — a törvényt. A miniszter határozatát szerdán terjeszti a tanács a közgyűlés elé.

(*) **Az eladósodott tisztviselők.** Ismeretes, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága tavaly februárban egy évi halasztást adott azoknak a fővárosi tisztviselőknek, a kiknek illetményeire foglaltságok történtek, hogy a foglaltságokat megszüntessék. Azóta Halmos János polgármester intézkedett, hogy Berezy István dr. tanügyi tanácsnok és Rényi Dezső főjegyző, mint a személyzet ügyeinek előadója, az ügyet behatóan tanulmányozzák s egyúttal felhívta őket, hogy esetleg egyik-másik pénzintézet meghallgatásával, tegyenek neki kimerítő jelentést s jelöljék meg a módokat, amelyekkel az ügy megfelelő módon rendezhető lenne. Ez a jelentés beérkezett, de mert a foglaltságok összegét megállapítani nem lehetett és az ügyek természete, rendkívül bonyolult, konkrét javaslatot nem tett hanem arra kéri a polgármestert, hogy adjon további ha adékok. E jelentés kapcsán a polgármester azt az előterjesztést fogja tenni a szerdai közgyűlésnek, hogy méltányosságból adjon 1905. év végéig terjedő haladékot.

(*) **A huszmillió közevé kölcsön.** A középítési ügyosztály megiette előterjesztését a 20 millió koronás közevé-kölcsön programjába foglalt munkák végrehajtásáról. Az ügyosztály, előterjesztvényt mindazoknak az utakat a sorozatát, amelyek burkolásai a kölcsönből el kell készíteni, javasolja, hogy a szükséges könyag szállítását már most biztosítsák árjelítés útján, olyképp, hogy az összes hét évi szükséglet egyszerre kerüljön árjelítésre. Így módjuk lesz arra az egyes bányáknak, hogy a könyagot a kellő időben előkészítsék. A középítési bizottság a mai ülésén általánosságban elfogadta az előterjesztést, de ehhez Erős Sándor bizottsági tag azt a kívánatot csatolta, hogy a keramit- és aszfalt-szállítást tekintetben is hét évre előre-teszen tegyék meg a rendelést. Quittner Zsigmond a magyar aszfalt mellett szólott, mire Vörös Károly tanácsos kijelentette, hogy abban az esetben, ha a magyar aszfaltállalat anyagait az illetékes bizottság jóváhagyja, a Gész az első, aki a hazai iparnak, még némi árkülönbség esetén is, elsőbbséget fog adni. A burkolás fontartása tekintetében, helyesebbnek tartja Vörös, ha ezt a főváros házilag kezelteti, mert így csak a valóságos javítások kell megfizetnie a fővárosnak, ellenkezőleg pedig a vállalkozó évről-évre megkapja a fönn-tartás átlagát, még akkor is, ha javításra nem kerül a dolog. Kéri végül, hogy a közevékölcső névre a programban megállapított sorrendhez járuljanak hozzá. A bizottság ezek után elfogadta a programot általánosságban, majd részleteiben is.

(*) **A dohánygyárak kitéleltése.** A pénzügy-miniszter ki akarta helyezni az Erzsébet- és a Ferencvárosban levő dohánygyárakat, valamint a dohány-beváltó hivatalt is, amely most a Baross-utcában van. Fölkérte a fővárost, hogy a kinyelvezett telepek részére megfelelő területeket engedjen át, lehetőleg a feltárolt becsértékben. Az ügygel foglalkozott már s mérnöki hivatal és a pénzügyi osztály is. Általában az a javaslat merült föl, hogy a két dohánygyár részére ugyanabban a kerületben jelöljenek ki területet, amelyben most vannak, a dohány-beváltó hivatal telkére névbe pedig ne ajánljon föl a főváros területet, hanem bízza ennek megvételét a minisztériumra, úgy, hogy vásárolja magán telket. A középítési bizottság mai ülésén Freund Vilmos hang-súlyozta, hogy mivel ez a tervezett kiéltetés azzal kapcsolatos, hogy mostani telkeket jó áron eladva, olcsón jasson a kormány új területhez, hogy így az árkülönbségből az új épületeket is megépíthesse, — a főváros nem adhatja át a szükséges telkeket a feltárolt értékben, hanem követelmis kell a mai forgalmi árakat. Stern József kéri, hogy a kormányhoz intézett följeljesztésben hangtartsák, hogy a dohány-beváltó hivatalt a III. kerületbe helyezték. ahol ugy is csak gyéren vannak közintézményi hivatalok. De-vecsis Ferenc műszaki tanácsos, Emméri Fülöp, Fektor Ferenc, és Kem Gyula tanácsos hozzászólása után a bizottság ahhoz járult hozzá, hogy a kormány részéről kiválasztott telket csak a forgalmi értékben engedjék át, továbbá, hogy a telekre rendezésekkel járó összes közművek költsége a minisztériumot terhelje

s végre hogy a kormány figyelmét hívják föl arra, hogy a dohány-beváltó hivatalt a III. kerületbe helyezze.

SZÍNHÁZ, ZENE

Wallenst. in halála.

— Szomorujáték 6 felvonásban. Irtá Schiller. Fordította Dóczy Lajos. A Nemzeti Színház bemutató előadása. —

Tizenegy óra felé járt az idő, amikor a színház foyerjából kiléptünk a kissé szeles utcára. Jól esett a friss levegő és oly kedves volt, amikor az emberek egyszerűen beszéltek egymással, nem dikciótak, nem szavaltak, hanem nyugodtan gesztikulálva legfeljebb négy-öt szavas egyszerű mondatokat suttogtak vagy beszéltek egymásnak.

Hét óráig tizenegyig kissé sok a klasszikus levegőből egy fáradt, napi munkájában kimerült embernek. És Beregi ur és Gyenes ur és Ivánfi ur és a többi urak oly ékezen szavaltak még az imént, hogy a hangjuk még most is belezng a decemberi szellő süvöltésébe. S az az előkelő hölgy, aki épp most suhog be a színházi bejáró előtt megálló fogtá-
jába, így bucsuzik el barátjától: *Ich kenne meine Pappenheimer.*

Ebbe az egy mondatba olvadt talán össze az ő egész Schiller-hangulata, amely négy hosszú órán át szorította szívét és amelyhez az az aggodalom is járult, hogy a fiatal Piccolomini Max nem lesz elég hű eszázúrához, Wallensteinéhoz és önön-magához. Több semmi. Csak ez az egy banális mondat, amely kopottségében még a flirtelő ajkáról is oly fakón hangzik. A trilógian tehát szerencsésen túl esett a színház. Nem történt semmi baj; a közönség végighallgatta a nemes szavakat, a színészek jól szavaltak, a színház megtette a kötelessé-
gét és most Friedrich Schiller nyugodtan tovább elhatik sirjában.

A közönség még tegnap este mindent tudott. Tudta, hogy Wallenstein mi fog történni; előszőr a harminc éves háború történetéből, másodszor a „Billige Ausgabe der deutschen Klassiker“-ből s harmadszor az előjátékból, amelyben a végzet sötét szelleme baljóslatúan lebeg a szegény Fried-
landi herceg feje fölött. Ezért ma már csak egyre lehetett kíváncsi. — ha ugyan kíváncsiságnak lehet nevezni azt a kegyeletet, amelylyel a nagy német költő legkitűnőbb alkotásának hódolt, — arra a poézisra, amely a „Wallenstein halálá“-ban oszlopot emelt az alakulófélben lévő moderna német nyelvnek, arra a poézisra, amely Schillert az irodalomtörténet egyik legmagasabb alakjává teszi.

Maga a drámai cselekmény már nem érdekés. Piccolomini Oktávio tovább szövi intrikáját Wallenstein ellen, a generálisok pedig sorra hagyják el a eszázártól elpártoló hadvezért. Az egyetlen Butler volna még a legérdekesebb alakja ennek a kis szövevényű történeti költeménynek, de ő is csak azért, mert ordító fenevadakat még soha oly könnyen le nem vettek a lábáról, mint őt. Néhány perc előtt még üvöltött, káromkodott és a fogát csattogtatta, a másik pillanatban már sirva esik össze székében, ráborul az asztalra, lecsatolja kardját és átadja a megbántott eszázárnak, hogy aztán megint visszavegye és rengő lépésekkel hagyja el a szobát. A derék Wallenstein pedig még mindig azt hiszi, hogy ő a generáliszimus, aki svéd király lesz nemsokára és be hagyja magát ugratni Terék grófné, aki a sógora révén királyi hercegnővé válhatik egyszerűben. Ehhez nem kell egyéb, csak Prága elfoglalása és a német császár hatalmának beszüntetése.

De minden történelmenél érdekesebb ebben a drámai költeményben az a néhány rövid epizód, amely a legirraibb érzelmek hurját pengeti: a szerelmét. Wallenstein Thekla hercegnő szerelmét a fiatal és hősi Piccolominihez. Csak néhány jelenet, de úgy hallatszik ki a vad csapatok zürzavarából, mint egy halk szerenád a szélvihar csapkodásá-

ból. Egy-két finom vonal az egész; vékony, mint a hajszál, de csillogó, mint az arany és át van itatva a legnemesebb költészet harmatával. Nincs annál bájosabb, annál szomorubb jelenet, mint amikor Thekla kijelenti, hogy ő oda akar menni elcsott kedvese sirjához.

S aztán megint a történeymen jön, ugy, ahogy Schiller meg tudta írni.

Kulturális konzervenciája a trilogia előadásá-nak ninesen. A Nemzeti Színház nem vétett volna a hivatásának, ha ezt a két részben szünre hozott hármast költeményt nem adja elő. Legfeljebb olyanná tünteti fel a színházat, mintha kötelessé-
gén tul valami szükségtelessel akart volna kedveskedni közönségének. Schiller az olvasóközönségé inkább, amely méltán ruházhatja őt fel kulturhis-tóriai fontossággal és szedheti le a mézet arról a virágról, amely alkotásainak minden sorából kiilla-tozik. A színházlátogató közönség ellenben mulatni akar vagy felizgatódni. Itt nincs multság, nincs izgatottság. Van klasszikus hang, klasszikus nyuga-lom — ilyesimből fejlődik magyar közönségnél a klasszikus nyugalom.

A színház azért nagy igyekezetet tanusi-tott a díszletezésben és rendezésben. Ugy tett, miut a jó anya, aki holtan született gyermekének díszes ravatalt állít fel. De rosszul tette, mert ez a gyer-mek nem halott, csak a színház volt rossz anya. A színészek azonban csupa ambíció voltak. Ambi-cióból melegedtek fel a maximális hőfokig, ambíció-ból keltek versenyre a szavalt virágos mesgyéjén; ambícióból kelték ki önönmagukból és ambícióból kiabáltak rekedtre hangjukat akkor is, amikor erre semmi szükség nem volt. Tegnap még mérsékelték magukat, de ma a premier második napján már teljesen elfelejtették, hogy az érzelmek a harminc-éves háborúban is többé-kevésbé úgy jutottak ki-
fejezésre, mint manapság.

Bródy Miksa.

** **A 23-as hölgy.** Gavault Paul, aki tavaly a „Csodagyermek“-kel a párisi színházi év legna-gyobb sikerét érte el, az idén a *Dame du 23* című bohózzattal tétele sikereit. A Nouveautés-színházban a szezon eleje óta napról-napra adják az ujdonsá-got és előreláthatólag ezzel az egy darabbal fogják kibuzni a szezon. Zöldi Márton lefordította a dara-bot a Vigszínház számára, amely most készül a *23-as hölgy* előadására. A főszerepeket *Varsányi Irén, Gási Marika, Pécsi Paula, Hegedűs Golt, Fenyvesi játszzák.*

** **Szozer Ilonka Temesvárott.** E hét két estőjén Kecskényi színtársulatánál, Temesvárott ven-dégszerelpt Szozer Ilonka, az Opera kitűnő szub-rett-primadonnája. Mindkét estén *Bob-herceget* ját-szotta s a közönség, amely szívolásig megtöltötte a színházat, szeretettel ünnepelte a népszerű énekes-nőt, akit temesvári tisztelői kaméla-virágokból ké-szült hajóval leptek meg. A jövő héten újra Temes-várra utazik Szozer Ilonka s a *Nebántsvirág-ban* és *Angol-ban* folytatja vendégjátékait.

** **Vizvári betegsége.** Vizvári Gyuláné, *Szigeti Jolán*, a Nemzeti Színház művésznője, aki a napokban súlyos műtéten esett keresztül, még mindig az István-uti szanatóriumban fekszik. De állapotában lényeges javulás állott be s teljes fel-gyógyulása rövid idő múlva remélhető.

** **A portugál bemutatója.** A Magyar Színház-ban a jövő kedden, január 3-án lesz a bemutató előadása *Sztojanovics Jenő* új operettjének *A portu-gál-nak*, amelynek verseit *Mérei Adolf irta. A portu-gál* első felvonása egy északamerikai tengeri fű-dőn, a második egy táborban játszik.

** **A színházak hírei.** Az Operaház holnap, Szilveszter napján a gyermekek részére rendez elő-adást bérletszünetben, mérsékelt helyárrakkal. Szünre kerül *Jancsi és Juliska* meseopera, a következő szereposztásban: Andris seprűs: *Mihályi Panna; Váncs. Jancsi; Váradi M. Juliska; Payer. Vasoru-bába; Berts. Altató bácsi; Kana. Hamat bácsi; Palozsnyó; A dalmi után „A babatündér“ baletet adják.*

A *Király-színház* igazgatósága a közönség tá-jekoztatására jelenti: hogy a *János vitéz* keddi, 30-ik előadására már minden jegy elkel.

A Magyar Színházban az új esztendő első napján két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárakkal a *Fecskefészék* kerül színpadra, este a *Huszárver* 30-ik előadását tartják meg. Ho nap, Szilveszter estéjén a *Huszárver*-t mérsékelt helyárakkal adják.

Hangversenyek. *Fiedler* Henrik hegedűművész hangversenye kedden, január 3-án este fél nyolckor lesz a Rovalban *Rossi* Rosina daléne kesnő közreműködésével.

A *Kemény-Sabathiel* négyes harmadik kamaraselye január 13-án este fél nyolckor lesz a Rovalban *Friedberg* Károly berlini zongoraművész és k. zreműködők. Jegyek mindkét hangversenyre a *Harmonia* zeneműkereskedésben (Váci-utca 20.) kaphatók.

Nyitlér.

E rovalban közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Elismert

legsolidabb egyenruházati intézet

és polgári szabók

BLUM és TÁRSA

Kossuth Lajos-utca 14-16.

Mindig a régi panasz hallatozik a zord időjárás kezdetével. Akinek hajlama van köhögésre, rekedtségre stb. stb., vagy asztmában, szűlégzés, légszűkület, tüdőhurut, torokhurut, mellszorulás, vérzés, égélféj, tüdőcsucs-Álfelekciókban szenved, használja az általános kedvelt és bevált gyógyítót a „Pectora“-t. A tea óriási számú hvót hódított, mert rendszeres használata mindenkor kiváló eredményt jár, amely ezer és ezer bebizonyító okmány által van igazolva. Aki valódi és hamisítatlan „Pectora“ gyógyteát akar beszerezni, forduljon közvetlenül a „Diana“ gyógyszerüzethez Budapesten, Károly-körút 8., ahol csomagonként 2 koronáért kapható.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

● **A Könyves Kálmán szalonja.** A Könyves Kálmán művészeti szalonjában rendezett karácsonyi kiállítását állandóan nagy közönség látogatta és a művész is igen szép eredményt ért; különösen a kisebb műalkotásokból vásároltak meg igen sokat. Az igazgatóság a kiállítást tömördek új műalkotással gyarapította s átálakította egészen a kiállítást teli kiállítással. A szalon teli kiállítással, mely a Nagyzse-utca 37. szám alatt van, bárki is díjtalanul megtekintheti. A képek részlet-fizetésre is megvásárolhatók.

● **Háztlarás.** Kürthy Emilné „Háztlarás“ című lapja január 1-én kezdi meg XI. évfolyanát. A gazdaasszonyoknak egyetlen közlőve immár kiállotta az idő tüzprébáját és népszerűsége évről-évre növekszik. A gazdagon illusztrált bótartalmu lap előfizetési ára egynevedre évre 3 korona. A kiadóhivatal (József-körút 31.-B.) kívánatra készséggel küld mutatványszámot.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Lengyel Zoltán -- vád alatt.** Másfél év előtt, Kossuth Lajos születésének századik évfordulóján, a temetőből visszajövet nagy tüntetést rendezett az egyetemi ifjúság a függetlenségi pártkör előtt. A rendőrség azonban félőzlatta a fiatalok tüntető tömegét. A rendőri beavatkozás láttára több függetlenségi képviselő lement az utcára. Közülük volt *Lengyel Zoltán* is, aki hamarosan konfliktusba keveredett egy rendőrrel. *Horváth* III. György köztendőr kivont kardjával támadt rá Lengyelre, aki ekkor botjával végigvágott a rendőrön. A rendőr panasza rá hatóság ellen elkövetett erőszak címén vádiratot nyújtott be Lengyel Zoltán ellen a budapesti királyi ügyészség. Lengyel kifogásokat adott be az ügyészség vádirata ellen. Ma tárgyalta ezeket a kifogásokat a törvényszék vádantácsa *Csádrán* táblai bíró elnöklété mellett dr. *Csáder* bíró előadásában. Lengyel Zoltán jogos önévédelem címén az eljárás megszüntetését kérte, a bíróság azonban *hatóság ellen elkövetett erőszak bűntette* miatt vád alá helyezte őt. Egyben elrendelte az ügyész indítványára a vádantács, hogy a vád alá helyező határozat közöltessék a budapesti ügyvédi kamarával.

§§ **A malomigazgató panamája.** Az *Ujvidéki takarékpénztár* evvelkel ezélt meg alapított az *Ujvidéki gőzmalom részvénytársaságot* s ennek igazgatójává *Krötzer* Istvánt választotta. A gőzmalom eleinén fényes vállalatnak mutatkozott és a részvényesek teljes bizalommal voltak az igazgató iránt. Ezzel a bizalommal visszaélt *Krötzer*, aki csakhamar tőzsei spekulációkra adta magát és eljátszotta nemcsak a saját vagyonát, hanem a gőzmalomét is. Kezdeiben csak a terménybizsádon játszott, később azonban értékeket is vásárolt. A tőzsei manipulációkból eredő nyereségeket zsebre vágta, a veszteségeket pedig a malom terhére írta. Míg végre 1901-ben, amikor a ki nem fizetett differenciák 400.000 koronára rúgtak, a malomrészvénytársaság csődbe jutott. A megejtett vizsgálat kiderítette *Krötzer* bűnét és megindult a büntügyi eljárás Kiderült az, hogy *Krötzer* rábírta a takarékpénztár könyvvéleit, *Weisz* Vilmost, hogy az őt elhelyezett 300.000 korona értékű váltókat lejáratkor ne óvatolják és ne pereljék; továbbá, hogy *Krötzer* utasítására *Vevér* Emil a malom könyvvéleje hamisan vezette a könyvetek és hamis mérleget készített s emiatt az igazgatósági tagok nem ellenőrizhették a malom üzemet. Az összes kár, a szakértők állítása szerint, egy millió 800.000 koronát tett ki, amelyből 231.000 koronával a takarékpénztár károsodott, a többi a részvényesek és a hitelezők kára volt. Az újvidéki törvényszék *Krötzer* két évi fegyházra, *Weisz* Vilmost három évi börtönrre és *Vevér* könyvvélt száz korona pénzbüntetésre ítélte. *Braun* János igazgatósági tagot pedig felmentette. A szeptember tábla *Krötzer* büntetését három évi fegyházra és *Weisz* két évi börtönrre szállította le. A kir. Kuria ma hozzájárult a tábla ítéletéhez.

§§ **Elmebeteg gavallér.** Ismert alakja volt a fővárosi mulatóhelyeknek *Szendeffy* Elemér, egy előkelő dugszagú családból származó fiatal ember, aki azonban rövid pár év alatt teljesen elverte apai és anyai örökségét. Mikor kifogyott a pénzből váltohamisításra sőt még lopásra is vetemedett. Ezért aztán letartóztatták. A tárgyaláson védeje dr. *Wenzel* Árpád arra kérte a bíróságot rendelje el *Szendeffy* elmebeli állapotának megvizsgálását annál inkább, mert védenéke előzőleg már a lipótmezői tébolydának is volt a lakója. A bíróság helyt adott a kérelemnek. A törvényszéki orvosok ép elméjűnek mondották a vádlottat, ellenben egyhány neves elmeorvos véteménye az volt, hogy *Szendeffy* még mindig elmebeteg ember. Az eltérő orvosi vélemények a bíróság felterjesztette az igazságügyi orvosi tanácshoz, amely a napokban elrendelte, hogy *Szendeffy* az elmebeteg megfigyelőosztályra szállítsák, ahol az igazságügyi orvosi tanács egy kiküldött szakértője fogja majd személyes megvizsgálás alapján felbírálni az eltérő orvosszakértői véleményeket.

§§ **Szabadlára helyezés.** A központi pályaudvar előtt a minap *Schultheisz* Samu harmadmagával kirabolt egy kocsorsort. A rablót homik közt volt egy arany- és egy aranyérem is. Ezeket a tárgyakat a rendőrség utóbb *Orlik* Henrik egyszerű kereskedőnél megtalálta. *Orlik* orgazdaság gyanúja miatt nyomban letartóztatták és át kísérték az ügyészségre. *Kállay* vizsgálóbíró ma szabadlára helyezte *Orlik*ot.

TÁVIRATOK

Kopenhága, december 30. *Brandes* Edvárd lemond a „Poliiken“ című napilap szerkesztéséről. Helyére a lap régi munkatársa, *Henrik Cavling* lép.

A német kereskedelmi szerződések.

Berlin, december 30. A berlini kereskedők válaszmánya, e hónap 21-én azt a kérészt intézte a birodalmi kancellárhoz, hogy tegye megfontolással tárgyálják, vajjon nem beléhsége-e az érdekelteteket biztosítani arról, hogy az üzleti szerződéseknel 1906. január 1-ét mint az új kereskedelmi szerződések életbeléptetésének legkorábbi terminusát vehessék szemlítésbe. Erre a birodalmi kancellár 28-án a következőleg válaszolta: A viszonyok állása szerint egyelőre nem lehet fontos közléseket tenni amaz időpontot illetőleg, amelyben az új kereskedelmi szerződések hatályba lépnek. Megjegyezhetem azonban, hogy a szerződések közzététele és azoknak a hatálybaléptetése között mindenesetre elegendő idő fog maradni arra, hogy az érdekelték-üzleti vállalkozásaiknál az új viszonyokra rendezkedhessenek.

A forrongó Balkán.

Szofia, december 30. A *Novi Vjek* hivatalos lap vezetőikében azt írja, hogy bár Bulgária mindenképpen azon fáradozik, hogy a porta figyelmét eljárásának következőkre hívja fel, a porta mégis

halogatja elvállalt kötelességeinek teljesítését. Ha Törökország rövidlátásában azt hiszi, hogy mindezekéig sokszor, ugy most is sikerülni fog neki a függő kérdés megoldását halogatással feltartóztatni, akkor majd kénytelen lesz meggyőződni arról, hogy hagyományos politikája ezuttal olyan komplikációkat fog előidézni, amelyeknek megoldása többé nem ő tőle fog függeni. Ideje, hogy Európa figyelmét újból a balkáni állapotokra fordítsa, amelyeknek rendezése gyors és erélyes intézkedést kíván.

Konstantinápoly, december 30. A macedóniai Fandák üzemei ellen elhatározott rendkívüli eljárásról a következő hivatalos közlést adják ki: *Hilmi* basa főfelügyelő *Hairi* basa marsallal, a 3. hadtest parancsnokával, külön tervezet dolgozott ki ama katonai őrségek és elkülönítések számára, melyeket a különböző helyeken állomásoolni kell. A tervezet részleges utasításokat tartalmaz amaz állandó őrséget illetőleg, amelyhez a helyi viszonyokkal tisztában levő csendőröket osztanak be, továbbá a felügyeleti kerületeket, a járőr-szolgálatot, a mozgó nagyobb őrségeket, a tiszték felelősségét, a katonák figyelmét és végül az érdekelt községek lakosainak ellenőrzését illetőleg. Az őrségeknek a falvak forgalmát pontosan ellenőrizniök kell és minden gyanus körülményt azonnal jelenteni a legközelebb levő polgári hatóságoknak. A lakosoknak, ha naplemente után elhagyják a falut, a községi előjárónál kell jelentkezniök. Helyre kell igazítani azt a minapi jelentést, hogy *Nazir* hadosztálybörnagyt bízták meg az akció vezetésével. *Nazir* basa csak az akció felügyeletével van megbízva. Úszkúben időzik és a napokban várják Konstantinápolyba, hogy megtegye első jelentését az akció előkészítését illetőleg.

Spaun a párisi bizottságban.

Bécs, december 30. *Báró* Spaun értesítette a hulli vizsgálóbizottságot, hogy elfogadja megválasztását, noha beteges, de megtiszteltetésnek veszi, hogy Oroszország képviselője, *Rasnikov* fengernagy olyan melegen ajánlotta az ő megválasztását.

Törökország és monarkiánk.

Konstantinápoly, december 30. *Báró* Calice osztrák-magyar nagykövet ismét felvette a portánál négy ágyunaszód megrendelésének ügyét a triestli Stabilimento Tecnico-nál. E megrendelést a nagykövet a török kormánytól kárpótlás gyanánt sürgői azokért a károkkért, amelyeket osztrák és magyar alattvalók a zavargások idején szenvedtek, a porta azonban nem akarja az ágyunaszódokat Ausztriában megrendelni s más módon akar kárpótlást nyújtani.

Roberts lord riadója.

London, december 30. Abból az alkalomból, hogy az orosz hadügyi kormány brit cégeknel 160 tábori üteg számára ágyukat rendelt, *lord Roberts* felhívja Nagy-Britannia közvéleményének figyelmét arra, hogy sürgősen kell szaporítani a brit haderőt, mert *Anglia minden pillanatban abba a kényserhelyzetbe juthat, hogy Indiát fegyveresen védelmezze.* *Lord Roberts* azt ajánlja, hogy minden fegyverböró alattvaló béke idején képezzenek ki katonának s hozzák be *Angliában az általános védkötelezettséget.*

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 30. A bécsi tőzsdekamara mai ülésén a Magyar Általános Takarékpénztár r-t. kerelmére kimondotta, hogy 1905. január 6-étől fogva a részvénytársaság tíz részvénye képezzen egy tőzsei kötvényt.

Frankfurt, december 30. 4-2% papírjárdék — 4% osztrák aranyjárdék 101.60 4% magyar aranyj. 99.80 Osztr. nitei részv. 212.40 Osztr. m. all. vasut 140.40 Eszakknyugoti vasut 105.50 *Bauhiedri* vasut 260.— Londoni váltóár 208.57 Bécsi Bankverein 142.— Villamos részvény 142.75 3% m. arany köcsön 84.— 4-2% ezüstjárdék 101.60 Osztr. koronajárdék 100.20 Magyar koronaj. 99.90 Osztr.-magyar bank 117.50 Dél vasut részvény 17.40 Elbevoiyi vasut 105.60 Bécsi váltóár 84.91— Párisi váltóár 81.03 Union-bank 151.50— Alpeai bánya-részv. — — —

Páris, december 30. Osztr. magy. államvasut — Uj török konzol 88.27 Egyiptomi járdék 105.30 Osztr. Landerbank 492.— Párisi bank 12.82 5% iranzcia j. 97.82 Magyar aranyj. 102.20 Dél vasut — Osztr. aranyj. 101.20 Török sorsjegy 128.50 4% olasz járdék 105.20 Ottoman bank 591.— Osztr. földhiteletet 13.29 Donau részvény 354.— Magyar jelzálog-bank 665.—

REGÉNY

Detektiv-kisasszony.

Irla: OLD SLEUTH.

(21)

Ismét eltelt egy hét, midőn egy este Karesu fiatalember lovagolt végig azon az uton, mely Mr. Cameron titkos háza felé vezetett.

Az előtt való délután Mr. Cameron igen különös hangzású levelet kapott, mely így szólt:

„Mr. Cameron! Ugy látszik, ön azt hiszi, hogy engem valami titkos terv vezérelt akkor, midőn mint szobaleány az ön állítólagos nevének szolgálatába állottam.

Őszintén szólva, önnek igaza volt, csakugyan elapas oka volt a gyanuszkodásra. Igen különös leleplezéseket kell önnek elmondanom Remélem, hogy szolgálataim a kellő jutalomban részesíti. Találkozásunknak titokban kell megtörténnie. Jöjjön el tehát az N-utóba, az 5-ik szám alá, ott majd előadom terveimet. De ne késlekedjek, mert az csak önnek volna ártalmára. Ebből is láthatja, hogy olyan dolgokról van szó, amelyek az ön biztonságához szükségesek.

Mint hogy megfigyelés alatt állok, látogatásait úgy kell berendeznie, hogy pontban reggeli 2 órakor ott legyen. De ha esetleg aggódik személyes biztonsága miatt, akkor megteheti a szükséges óvintézkedéseket, miattam akár még más valakit is elhozhat magával. Azonban ismétlem, hogy saját biztonságának érdekében szükséges okvetlenül eljönnie!

A francia szobaleány.

U. i. Valószínűleg nemsokára reájönnék, ki az igaz tulajd és előbb csak a papirokat akarják előteremteni.“

Mialatt a titkos lovag előrehaladt útján, így gondolkodott:

— Cameron biztosan eljön és így nekem szabad utam lesz. Mialatt ő a francia szobaleányt fogja keresni, én majd a papirok után nézek.

Egy óra lehetett, mikor a lovas lovát a Mr. Cameron házához kerítéshez kötötte.

Mint olvasóink bizonyára megjegyezték, az éjjelutáni lovas detektiv-kisasszony volt.

Miután Kaete gondoskodott lováról, átmászott a kerítésen, és a puda fűvön ft. a házhoz közelgett. Az épület a szokott modorban épült nyári lak volt, oszlopokkal, verandákkal és kiálló ablakkal. Kaete felugrott az egyik kiálló ablakpárkányra, egy kis zacskót vett elő s abból számos tolvaj-szerszámot csomagolt ki.

A hivatásos betörő ügyességével bejött az ablakba, aztán bemászott a szobába.

Szerszámaival együtt átsurrant a szobán, honnan a folyosóra ért és oly halk léptekkel, mint valami macska, a második emelethez vezető lépcsőhöz ért.

Detektiv-kisasszony ekkor is bebizonyította, hogy kiváló képességével rögtön felismeri azt a helyet, ahol már egyszer járt, mert rögtön megtalálta azt a szobát, ahol azt az emlékezetes beszélgetést folytatta Mr. Cameronnal.

Akkor kényeztetésből jött oda és az alatt a rövid idő alatt mégis teljesen tájékozódni tudott a ház belsejében.

Megnyomta az ajtó kilincset és ekkor látta, hogy zárva van. Zacskójából ismét igen érdekes kis műszert vett elő, és éppen munkába akarta venni annak zárat, amidőn hirtelen szivertépő és átható kiáltást hallott.

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET.

Egy jelenség.

Golet Kaete igen bátorszívű és hidegvérű nő volt, de ezeket a kiáltásokat hallva, mégis megijedt.

A fajvesztéskés csak nőül eredhetett, ezzel rögtön tisztában volt és a ház valamelyik szobájából jött. Kaete megállt, halgatódzott, de hallgatóságot követte a hirtelen lármát.

— Még egy titok, gondolta a detektiv-kisasszony.

De abban a pillanatban más dolog volt és így újra munkájához fogott.

Mihelyt a szobába ért, egy kis lámpát vett elő, meggyújtotta és fényével vizsgálta a szobában lévő különböző butorokat.

— Itt nincs semmiféle íróasztal, így tehát nem ebben a szobában lehetnek az ellopott értékpapírok; nézzünk utána a másik szobában, mormogá Kaete.

A másik szobába vezető ajtó nem volt bezárva.

Detektiv-kisasszony belépett és amint körülnézett, látta, hogy valami hálószobában van.

A szoba szegletében elegáns ágy állott és mellette a legpompásabb felszerelésű toalettasztal.

A butorzat közül Kaetének különösen egy nehéz faragott fiókos szekrényt tűnt szemébe.

Figyelmesen nézegette a szekrényt és rögtön elhatározta, hogy azt belülről is meg fogja vizsgálni. Vádan mosolygott, mert azt remélte, hogy most fíradásainak meglesz a kellő eredménye.

Mivel mindenféle műszerrel el volt látva, igen könnyen kinyitotta a szekrény fiókjait.

Elkezdett kutatni bennük.

Egész halom papírt talált ott, köztük egy-néhány értékes értékpapírt is, de az ellopott papírok közül egyet sem.

Egy óra telt el így és detektiv-kisasszony most már nem remélte, hogy az öt érdeklő papírok rejtekhelyét felfedezi. Már mindent vissza akart éppen rakni a fiókba és másfelé akart keresgélni — amidőn halk léptek nesze ütötte meg fülét.

Ha Kaetenak nem lett volna oly éles fül, talán meg sem hallotta volna, hogy valaki közeleg.

Abban a pillanatban elöttöta a lámpást és az ablakon lévő nehéz függöny mögé bujt.

A legfőbb ideje volt, hogy rejtekhelyét elfoglalja, oly módon, hogy azért mindent megfigyelhessen, mert egy szöke hajú nő jött be lassu, kimért léptekkel a szobába.

Szép arcu, de beteges sápadt színű nő volt az illető, szemei természetellenes fényben ragyogtak.

Egyik kezében egy gyertyát tartott, a másikat pedig eléje tartotta, hogy lángját a levegő el ne fújja. Aztán az ágy felé haladt, mely a nagy szoba legtávolibb szegletében állott.

A szoba tényleg oly nagy volt és az ágy oldalról nézve, ahol az idegen állott, annyira árnyékban állott, hogy senki sem láthatta, van-e az ágyban valaki vagy nem! Ezt csak akkor lehetett megtudni, ha az ágyhoz közel lépett az illető.

Az idegen rejtélyes személy a szoba szegletébe, a földre állította a gyertyát.

Detektiv-kisasszony megremegett.

Úgy vette észre, hogy a nő rossz szándékkal jött ide a szobába.

Ekközben Kaete ismét visszanyerte hidegvérűségét, mert arra gondolt, hogy az egy üres.

A végzetnek különös rendelkezése volt ez. Ha Kaete ezen az estén nem ad találatát Cameronnak és ily módon el nem eszja házából, akkor az ágyban férfit valószínűleg saját ágyában ölték volna meg.

Az asszony lábujjhegyen surrant át a szobán az ágyig.

Egy pillanatig mereven nézett az ágyra, aztán hangosan felsikoltott.

Detektiv-kisasszony csodálkozott az előtte lejtásodott különös jeleneten, de elég okos volt ahhoz, hogy rögtön megértse a valódi tényállást.

A gazember áldozata, hosszú évek szenvedése után, végre bosszút akart állani élete megrontóján.

Örülte ez a szegény asszony, gondolta magában detektiv-kisasszony.

Az asszony szép volt és fiatal.

Most megfordult és visszament ahhoz a szeglethez, hová a gyertyát letette. Ha ez a szép kétségbeesett asszony, gondolta magában detektiv-kisasszony, meg akarta ölni azt a férfit, ki bizonyára megölte szívét, akkor nem lehet barátja.

Golet Kaete halkán megszólalt:

— Pszt!

Az asszony megállt és hallgatódzott.

Kaete előlépett, egyik ujját ajkára tette, így jelezvén, hogy maradjon csendben.

A nő nem csodálkozott és nem ijedt meg. Egész nyugodtan állva maradt.

Detektiv-kisasszony feléje lépett, ekkor a nő fenyegetően emelte fel karját és azt kérdezte:

— Kicsoda ön és mit akar ebben a szobában?

Halk elővigyázatos hangon intézte hozzá a kérdést, amelyből Kaete észrevehette, hogy az idegen nő éppen úgy kerüli a felesleges zajt, mint ő.

— Én Mr. Cameron ellensége vagyok. Nem vagyok tolvaj, de Cameron az.

— Rögtön el kell hagynia ezt a házat!

— Miért?

— Mert egyedül én akarok rajta bosszút állani.

— De talán én segítségére lehetnék?

— Nincs szükségem segítségére és önnek rögtön el kell mennie.

— Nem, itt maradok!

— Az nagy baj volna önre nézve.

— Miért?

— Mert lármát csapok!

— Kérem, csak egy pillanatra. Önt Mr. Cameron megbántotta.

— Honnan tudja?

— Már vagy egy félóraja tartózkodom ebben a szobában. Láttam minden modszulatát, mióta ide lejött, azonkívül önmagát árulta el, mikor azt mondta, hogy egyedül akar bosszút állani rajta.

— Éppen ezért kell önnek innen eltávoznia.

Ha férfi akarja Mr. Cameron bántani, az ellen én megvédem.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

Egy amerikai világiállítás körül.

— Gelléri Mór könyve. —

Becses és tanulságos könyv került ki ismét Gelléri Mór tolla alól. A kereskedelmi miniszter megbízta tudvaleg az Országos Iparegyesület érdemes igazgatóját, hogy az ezévi st.-louisi világiállítást, főleg szervezeti szempontból, tanulmányozza és ez alkalommal szerezzon betekintést az ipari élet és munkáviszonyok belső perspektívájába. Erről a külföldről szármaló nagybeszabású könyvében Gelléri és noha az Egyesült Államokban való tartózkodása csak rövid időre volt szabva, beszámolója nemcsak futó impressziókról, hanem mélyvrtató és sok irányban a részletekre kiterjedő tanulmányokról tesz tanúságot.

A könyv első részében a st.-louisi világiállítás képét nyújtja. Nagy méretei és tultengő anyagbősége dacára nincs elragadva ettől a minden ízben amerikai jellegű látványosságtól. Itéletét a következők foglalja össze:

— Ha röviden kellene ezt a monstruozus kiállítás jellemezni, ezt írnam a fejfájára: inkább érdekes volt, semmint tanulságos, de távolról sem ért annyit, mint amennyibe került.

Kiegészíti Gellérinek ezt az itéletét az a kijelentése is, hogy ha azt az összeget, amit a kiállítás reprezentatív épületeire kiboltak, modern emberbaráti célokra fordították volna, egy félmillió nyomorgó embert lehetett volna boldogá tenni.

A kiállítás részletei leírása után rátér a magyar osztályra is, amelyről sok szöveg mondhat el, jöllehet az a kiállításnak egyik „legkéseőbb megérett gyümölcse”. A magyar kiállítás kiválóságát elismerte a nagy zsüri is, mely összesen 138 kitüntetést juttatott a magyar osztálynak.

A kiállításban tapasztaltakból érdekes tanulságot von le Gelléri. Véleménye szerint ezek a nemzetközi csodálatok fölöslegesek is, céltalanok is. Azt az eszmét veti föl, hogy nemzetközi megállapodásokkal kell a világiállítások ügyét szabályozni. A világiállítások közötti időközökben tartanak inkább nagyszabású nemzetközi szakkiállításokat, amelyek kevesebb költséget emésztenek föl és több haszonnal járnak.

Attér ezután a könyv Amerika gazdasági erejének az ismertetésére és itt rövid vonásokban odavetett világos és érdekes képét kapjuk az „ület birodalmának grandiózus méretű gazdasági föllendüléséről és termelésének óriási arányairól. Az Unio bámulatos gazdasági fejlődését a következő adatok világítják meg: Az utolsó harminc év alatt bruttótermelése 217 százalékkal, a késztermelése 308, a nyersvastermelése 387 százalékkal emelkedett. Az ipari termékek értéke 1870-ben 68 millió dollár-

nak felelt meg, 1901-ben már 13 milliárdra emelkedett, ami 506 százalékos emelkedést jelent. A behozatala 1870-ben 332 millió tett, 1902-ben 969 millió. A kivétel 1902-ben 1360 millió dollár értékű volt. Ez összegből egyedül Európára 985 539.843 dollár esik, vagyis kétszer annyi, mint amennyit Európa ugyanazon évben Amerikába exportált. Ez az „amerikai veszelelem”, amely Európa gazdasági erejét évről-évre erősebben fenyegeti. A Dingley-tarifja és a Mac Kinley-bill megteremtette a hatáskorát az Unió megszünt Európára ipari gyarmata lenni, sőt azon az uton van, hogy magában Európában mérkőzzék meg győztesen régi versenytársával.

Az Egyesült-Államok gyáriparának hatalmas fellendüléséről a következő adatokból alkothatunk magunknak fogalmat: 1850-ben 123,299 gyára és műhelye volt, 857,059 munkással, a gyárakban elhelyezett tőke 533 millió dollárra nőtt. Harminc évvel később a gyárak száma 253,832 volt, 2,773,000 munkással és 2790 millió tőkével. 1900-ban 512,726 gyár volt, 5,321,000 munkással és 9875 millió alap-tőkével. Hogy az állam pénzügyi erejére ez a bámulatos gazdasági élet miképpen hat, bizonyítja az az egy adat, hogy az Unió összes állami bevételei 1902-ben 559 millió dollárt tettek és ennek nagyobbik felét, 300 milliót a vámbevételek fizették.

Az ingatlanok értéke 1850-ben 7136 millió volt, 1900-ban 94.3 milliárdra szökött fel. Ötven év alatt az ingatlanok értéke, a népesség óriási szaporodása dacára, fejenként 307 dollárról 1236 dollárra emelkedett. E mellett a termelés minden ága hatalmas dimenziókban dolgozik. A gyárak tömegeket produkálnak. Egy csikágot hentes naponként 5000 disznót, 2000 marhát, 2000 juhot dolgoz fel. Egy st.-Louisi sörgyár naponta 8500 hordó és 800,000 palack sört termel. Baldwin Filadelfiában évente 1500 lokomotívot készít, Pullmann 12,000 munkást foglalkoztat, az acéltüsztt munkásainak száma 168,000. Egyes áruházak forgalma 60—70 millió dollár évente, a bevételt 6—10,000 alkalommal szolgálja ki. A Cone Island mulatóhelyein 210,000 izzólámpa fénye öntlik szét, ami éppen egy 200,000 lakossal bíró város világítására volna elég. Egyes szállodákban 3000 és ennél több is a szobák száma, tehát több, mint valamennyi budapesti szállodáké együttvéve. Egy papírgyár létesült most, amely egy nap alatt többet termel, mint Magyarország összes papírgyárjai egy év alatt.

A munkaadó-egyesületek és törzsek rövid ismertetése után Gelléri könyvének nagy részét az amerikai munka- és munkaviszonyok eseteleisének szenteli és nagy szeretettel, erős szociálpolitikai érzéssel írja le, hogy az amerikai munkások hatalmas szervezeteik segítségével milyen előnyös munkaviszonyokat vívtak ki. Az összehasonlítás az amerikai és európai munkások helyzete között minden tekintetben az előbbiek előnyére áll ki.

Könyvének harmadik részében az amerikai vállalatokról mond el Gelléri sok érdekes és tanulmányos adatot. Sorra kerülnek a logismerthet és legnagyobb üzemek és mindegyikéről éles, áttekinthető képet rajzol meg.

A negyedik része a könyvnek az amerikai társadalmi életet esetieli. Alig van területe a közéletnek, amelyről valami ellegzetes dolgot no mondana el a jelszociálpolitikus.

Könyvét Gelléri Mór nagyszerűen igénytelen jelentésnek kereszteli el. Talán annak szánva. De ha olyan szociálpolitikai gondolkodó, mint Gelléri Mór, belefog egy olyan nagyszabású és érdekes tárgy ismertetésébe, amilyen az Unió gazdasági és társadalmi élete, abból több lesz egy igénytelen jelentésnél. Ez a munka is valóságos monographiája az Egyesült-Államok közgazdasági állapotának és bizonyára jótékony hatással lesz a Magyarország közgazdasági életének irányítására hivatott tényezők jövőbeli elméleti és gyakorlati munkálkodásának. Gelléri Mór könyve a Singer és Wolfner-éval kiadásában jelent meg. Ára 5 korona. P.

A vámszerződés. A kereskedelem-politikai helyzet bizonytalansága, mely főleg abban nyilvánul, hogy az Ausztriával való kiegyezés kérdése 1902. óta egy lépéssel sem jutott előbbre, hogy a Németországgal való tárgyalások eredményei rideg kérdőjelek gyanúját állanak előttünk, hogy mindaddig, míg Németországhoz való viszonyunk tisztázva nincsen, nehezen állapíthatjuk meg azokat a sarkalatos elveket, melyek alapján a kereskedelmi tárgyalások a többi, kivételünkre fontos államokkal megindítandók, arra birta a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségét, hogy ezen fontos vámpolitikai kérdéseket, melyek a magyar iparra nézve ugyszólván életkérdések, már most tárgyalja és minden oldalról megvilágítsa. A Szövetség azokat az érdekeket mérlegelte, melyek a magyar iparra vonatkozólag a kellei államokkal folytatandó tárgyalások során előtérbe lépnek vagy kockáztatva látszanak és egy 170 oldalra terjedő kötetbe foglalta össze ezen vizsgálódásainak

eredményeit azon munkálatait, melyeket Románia, Oroszország, Bulgária és Szerbia új vámtarifáiról a kormány elé terjesztett. A Szövetség a tagjaitól kérekezett anyag alapján kimerítő véleményét az ezekről a vámtarifákról és alapos tájékozódást nyújt az iránt, hogy a keleti országokkal megindítandó tárgyalások milyen mértékben érintik a hazai ipart és rámutat azokra az utakra-módokra, melyekkel a magyar érdekek megvédhetők és érvényesíthetők. Kitérő fegyvereket nyújt ily módon a Gyáriparosok Szövetség a kormányának, amelynek kívánságára a Szövetség ezen kiadványát kizárólag saját tagjainak és azoknak is „bizalmas” jelzéssel küldötte meg.

A pánszláv pénzüzetek ellen. Zsolnárol táviratozzák: A felvidéki hazafias pénzüzetek ma délután Haydin Imre orsz. képviselő előktele alatt népes értekezletet tartottak, amelyen a pánszláv pénzüzetek ligája ellen megakították a felvidéki hazafias pénzüzetek szövetségét. A szövetség elnöke Haydin Imrét, alelnökeivé Beniczky Kálmán turoci, Bulla György árvai alispánt és Berecz Gyula tanfelügyelőt, titkárává pedig Schein Henrik árvaszemeyi hitelintézet igazgatót választották és megalkították a választmányt is. A szövetség megalakítása rendkívül nagy fontossággal bír nemzeti szempontból, annál is inkább, mert csatlakozásukat már eddig is bejelentették a Felvidék legelőkelőbb pénzüzetzei.

Érdékközösség a rózsahegy és northropi gyár között. A Magyar Textil Ipar r. t. és a Magyar Amerikai Northrop és Szövöszéktextil Gyár r. t. között a jövő év január 1-étől kezdődőleg érdekközösség létesített azon az alapon, hogy előbb nevezett vállalat megveszi Mauthner Izsák és Fia cégétől az összes, 4 millió korona névértékű teljeszen befizetett részvényeket és e zebből a gyártelepre bekebelezendő és 15 év alatt törlesztendő 4 és fél százalékos elsőbbségi kötvényeket bocsát ki 6 millió korona névértékben, melyek elhelyezésre biztosítottak.

A Rózsahegy-gyárnak így módjában áll a nagyobb üzem folytatásához mulhatatlan megkívánt forgatókére birtokba jutni az által, hogy a Northrop-részvényekért fizetendő vételáron fölül a 6 millió koronából fennmaradó jelentékeny tőkeösszeg rendelkezésére áll. Minthogy a Northrop-gyárnak 1905. év tavaszán üzembe helyezendő 42,500 orsóra berendezett új fondója, a Rózsahegy 50,000 orsóra berendezett és már 1896. év óta üzemben lévő fonógyárnak közvetlen szomszédságában épült, — a létesített érdekközösség nemcsak az egységes kereskedelmi vezetést teszi lehetővé, de az együttes üzemeltetést is, ami mindkét vállalat részére jelentékeny költségmegtakarítást jelent. A Rózsahegy-gyár, — amely ezidőszent is az ország legnagyobb textilvállalata és már mintegy 15 millió korona évi forgalmat mutat ki, amellől megrendelésekkől oly bőven van ellátva, hogy azoknak elegend tenni alig tud — az új fonógyárral való kibővítés és a kapcsolatosan rendelkezésre bocsátott tőke által hatalmas lendület nyer fejlődésében. A fent jelzett művelet pénzügyi lebonyolítása a Hazai Bank, a bécsi Niederösterreichische Escompte Gesellschaft és a Deutsch Ig. és Fia-cég közreműködésével történik, kik mindkét vállalat igazgatóságában is képviselve lesznek.

Az O. M. K. E. ungvomeyi kerülete karácsony esté napján tartotta meg alakuló gyűlését Ungvárt a megye kereskedőinek élénk érdeklődése mellett. A szervező-bizottság jelenléte nyomán megállapították, hogy a tagok már eddig is nagy számban jelentkeztek és azután egyhangulag kimondották a kerület megalakítását. Elnök lett Kardos Emil, alelnök Rothmann Lipót és Schulmann Ignác; a kerület titkári állását Hámos Aladárall töltötték be, ügyvezés pedig dr. Lukács Géza választották.

A Könyves Kálmán tőkefelem lése. A Könyves Kálmán magyar műkiadó részvénytársaság ma tartotta rendkívüli közgyűlést Nagymező-utca 37—39. szám alatti helyiségében dr. Rajner Béla elnökiete alatt és elhatározta, hogy a társaság alap-tőkéjét 1500 darab 200 koronás részvény kibocsátás által 300,000 koronával felemeli. A társaság részvényesei minden részvény után egy darab új részvény átvételére 1905. január 10-ig elővételi joggal bírnak. A tőkefelemelés egy új üzlet megszerzése és egy főkvállalat létesítése teszi megkövöltő.

Vásárcsarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közveitől üzleti jelentése.) A mai hotivásár forgalma, mivel a vásárlások az újvi ünnepekre megkezdődtek, élénk volt. Különösen magalmazás üzlet fejlődött ki szopos malacokban és vágott baromfi-ban. Résztelében a következőleg alakult az üzlet: **Husfélék:** Vidéki marhahus eleje 60—70, hátulja 76—96 korona 100 kilogrammonként. Leölt borjúk

bőrben hosszan mérve súlylevonás nélkül 80—100 fillérrel voltak forgalomban kilónként. Lehozott sertésus 100—110, sertések szalonnával 100—103 korona 100 kilogrammonként. Szépen tisztán kezelt szopos malacok igen élénken keresettek, mai ár 140—180 fillér kilója. Sálcs 20 kilogrammig 110—124, 20 kilogrammtól 50 kilogrammig 100—116 fillér. Juhhus minőség szerint 50—70 fillér. **Vad-félék:** Szarvas 60—64, vaddisznó 60—90, őz 100—110 fillér kilója. Nagy nyulak darabja 2.30—2.50, fogoly párja 1.80—2.—, sálcs párja 5—7 korona. **Tojásban** szilárd az üzlet, a vétékvedy jó, nagy tétélek felkúldését ajánlják. Mai ár: I. r. friss telt tojásért 92—96, meszes tojásért 80—82, apadt 82—86 korona eredeti ládánként. **Teljmékek:** I. r. szőr. teavaj 250—260, jó friss főzövaj 170—180, friss tehéntúró 20—24 fillér kilója. **Vágott baromfi** iránt jó az érdeklődés és ma I. r. szépen tisztán kezelt hizott ludak kilója 110—124, hizott pulyka kilója 110—130 fillér. Csirke, káppan, tyúk szintén jó áron volt a forgalomban. **Gyümölcsfélék:** I. r. alma 32—40, II. r. 20—24 korona 100 kilónként. Körte I. r. 60—80, II. r. 40—45 fillér kilója. Dió 24—40 korona 100 kilogrammonként. **Burgonya:** Nagyműsöt vágatotok egészséges része 8—8.50, sárga 8.50—9.—, fehér 4.60—5.20 korona 100 kilogrammonként. Egészséges makói faj vöröshagyma 21—22 korona 100 kilogrammonként, **Déligyümölcsök** vidékre a következő áronak szállított: I. r. narancs 200-as 7.—, 300-as 8.—, 360-as 8.— korona ládája. Kosármárcs 100 kilója 19 korona. I. r. citrom 300-as 6.50, 360-as 7 korona ládája.

Budapesti szőrmahavásár. Felhajtalt 381 drb élő borjú, közle 3 rugót, 26 darab leölt borjú. Árjegyzék: Elsőrendű élő borjúkért 82—92 fillérig, kivételesen 96—100 fillér, középminőségű élő borjúkért 72—80 fillérig, leölt borjúkért 90—100 fillér, rugót borjúkért 60 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat szilárd volt, az árak némely esetben 2 fillérel kilogrammonként emelkedtek.

Kőbányai sertésvásár. Magyar elsőrendű: Öreg néhez (páronként 400 kilogrammon felül) 106—108 fillér. Fiala néhez (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 112—118 fillér. Fiala közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban, 110—111 fillér. Könnyű (páronként 250 kilogrammig) 109—110 fillér. Szabias: Néhez (páronként 260 kil. felül súlyban) 109—111 fillér, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 108—109 fillér, könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 106—107 fillér. **Sertéselészau:** 1904. évi december hónap 29. napján volt készlet 30056 drb. 1904. december hónap 29-én felhajtalt 4511 darab. 1904. december hónap 29-én elszállított 3677 darab. 1904. december hónap 29. napjára maradt készletben 9014 darab. — A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Sertéskonszumnvásár. (A székesszékfővárosi sertésvásár és közvaghiad intézéstége.) Mai felhajtás 1165 drb sertés, 259 drb sült, 178 drb malac. Előző napi eladatlán maradvány 843 drb sertés, 457 drb sült, 6 drb malac, összesen 1508 drb sertés, 816 drb sült, 154 drb malac. Eladattól 360 darab sertés, 594 darab sült, 146 darab malac. Mai maradvány 578 drb sertés, 222 drb sült, 8 drb malac. A vásár élénk volt, az árak szilárdak. Következő árak jegyzeteltek: Zsírseres: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül 80—92 fillér, II. rendű 280—350 kilogrammig 84—87 fillérig, fiatal néhez 300 kilogrammig felül 87—95 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 84—90 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 82—88 fillérig. Husseres könnyű 70—80 kilogrammig 82—90 fillérig, belföldi sült 70—82 fillérig, horvát sült 62—80 fillérig, malacok 80—100 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elosztásban egy tenék.

Aru- és értéktőzsde.
— December 30. —
A budapesti gabonátőzsde.

Mérsékelt kínálat és ugyanoly kereslet mellett készbuzában lanya volt az irányzat, forgalombakerült 5000 mm. 5 fillérrel olcsóbb árakon. Rozsban nincs forgalom, a többi cikkben szintén igen gyengo.

Eladott:
Buza. Tiszavideki: 100 q. 81 k. 10.52.5 K, 100 q. 81 k. 10.45 K, 200 q. 80.5 k. 10.50 K, 200 q. 80.5 k. 10.47.5 k. mind három hónapra.
Pestmegyei: 30 q. 80 k. 10.25 K, 100 q. 200 q. 79.5 k. 10.27.5 K, 100 q. 79.5 k. 10.25 K, 200 q. 79.5 k. 10.25 K. mind három hónapra.
Felsőmagyarországi: 130 q. 80 k. 10.80 K, 100 q. 80 k. 10.30 K, 150 q. 79.2 k. 9.95 K. sárga, mind három hónapra.
Szerbiái: 1000 q. 78 k. 9.85 K, három hónapra.
Raktárú: 1500 q. 76 k. 10.05 K, három hónapra.
Zab: 100 q. 7.90 K, középszézfizetés mellett.
Az árak 50 kg-ként korona értékben értendők.
A célelteti határidőszünetben lanya volt az irányzat.
Kötöttek: Buza áprilisra 10.12—10.10—10.12—10.09 ————— kor. zár. 10.10—10.11 kor. Buza októberre 8.79—8.80 ————— 8.78 ————— zárlatok 8.78—8.79 Rozs áprilisra ————— 7.90—7.91—7.89 ————— zárlatok 7.89—7.90 Tengeri májusra 7.69 ————— 7.60 —————

7,59.--- zárlatok 7,59-7,60 Zab áprilisa 7,19-7,18.--- zárlatok 7,18-7,19 koronán.

A délutáni határidőüzletben kedvtelen volt a hangulat.

Kötötték: Buza áprilisa 10,00-10,08.--- 10,10.--- kor. zárl. 10,09-10,10 kor. Buza októberre --- 9,78-9,78 kor. zárl. 8,78-8,78 kor. Rózsa áprilisa 7,88-7,90-7,89.--- kor. zárl. 7,89-7,90 Rózsa októberre --- kor. zárl. --- Uj tengori 1905 májusra --- 7,59-7,60-7,59.--- kor. zárl. 7,59-7,60 kor. Tengori szeptemberre --- kor. zárl. --- kor. Zab áprilisa 7,17-7,18-7,17.--- kor. zárl. 7,17-7,18 kor. Zab októberre --- kor. zárl. --- kor.

A készruvület hivatalos árjegyzése.

Table with columns for commodity names (Buza, Fehérmag, Pestvári, Borsó, Rizs, etc.) and their prices in various units.

A budapesti terménytőzsde.

Különböző termények hivatalos jegyzései.

Table listing various commodities like flour (liszt), oil (olaj), and other goods with their market prices.

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsdén bágyadt volt a hangulat és a spekuláció teljes tartózkodást tanusított. Az árfolyamok ennek hatására alult lemorzsolódtak s csak az üzleti folyamán javult kissé az irányzat, amikor közúti vaspálya részvények jelentékenyen emelkedtek. Ez az áramlatok és a közúti vaspálya részvényekben eszközölt véleményváltásokban kell magyarázandó. Rímamurányi vasúti részvények is jól tartották árfolyamukat.

A helyi értékek piacán Pesti magyar kereskedelmi bank és Salgótarjáni közszabvány részvények gyűnültek. E mellett a Kisebbségi gránit részvények árfolyama emelkedett.

Vatuték és devizák irányzata változatlan. 20 frank arany 19,01-19,10 kor. 20 márkás arany 23,51-23,59 kor. --- Francia bankjegye 95,925-95,925 koronán. Német birodalmi bankjegye 117,575-117,575 kor.

Az előtőzsde irányzata tartott.

Előjárult kötések: Osztrák hitelrészvény 676,60 676,25 kor. Magyar hitelrészvény --- 803.--- kor. Osztrák-magyar államvasut rész. 653,50-653,25 kor. Déli vasut --- Jelzőbank rész. 530.--- 839,60.--- Leszámlító bankrészvény --- Rímamurányi vasúti rész. 520,25-519,50 Kőúti vasúti rész. --- Városi villamos vasut rész. --- Koronajáradék --- Erzsébet szanatórium sorsjegye --- Magyar villamosági r.t. rész. --- Salgótarjáni rész. --- Közszabvány és téglagyár --- Adria --- Kereskedelmi r.t. --- Magyar aszfalt. --- koronán.

A déli tőzsdén Kőúti vasúti részvényekben volt élénk kereslet.

Előjárult kötések: augusztus végére: Magyar aranyjáradék --- Magyar koronajáradék --- Magyar hitelbank részvény 804.--- 802,50 Jelzőbank rész. 529,50-529,25 Leszámlító bank rész --- Rímamurányi vasúti rész. 520,10-520.--- Kőúti vasúti rész. 572.--- 573.--- Városi vill. vasut --- Osztrák hitelrész.

676,75-676,25 Osztrák-magyar államvasuti részvény 653,25-651,75 Déli vasut --- koronán.

A helyi értékek piacán tartott volt az irányzat.

Forgalomban voltak: Kisebbségi gránit részvények 217, Kereskedelmi bank részvények 2960-2963, Salgótarjáni közszabvány részvények 580-581 koronán.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvények körül holnapra 4-5 korona, 8 napra 9-11 korona, decz. végére 16-18 korona.

Az utótőzsdén csökkentek az árfolyamok.

Zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 676,19.--- Magyar hitelrészvény 802,50 Osztrák-magyar államvasut rész. 651,75 Déli vasut rész. --- Leszámlító bank rész. --- Jelzőbank rész. --- Rímamurányi vasúti rész. 519,50.--- Kőúti vasúti rész. 573,50 Városi villamos vasuti rész. --- Erzsébet szanatórium sorsjegyek --- koronán.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table showing official closing rates for various categories: Allamadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Bixtosító-társaságok, Bányák és téglagyárak, Vasúti és gégyár-részvények, Különböző vállalatok részvényei, Kereskedési vállalatok részvényei, Sorsjegyek, Fémek.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén a belpolitikai helyzet kedvezőbb megközelítése következtében tartott volt az irányzat. A spekuláció tartózkodó volt, mert várta a döntést az új minisztérium dolgában. Bankártekek iránt érdeklődés nyilvánult. Galicziai kárpát részvények behozták tegy napi árvesztéseiket és árfolyamuk 35 koronával javult. Híre jár, hogy a Petrolca és a galicziai kispárosok között megegyezés jött létre és így kildás van rá, hogy a petrolcaárlellt meghosszabbított. Vasut részvények közül Buschthierader részvényekben volt kereslet. Az ár folyamok zárlatig tartottak voltak.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 676,60-677,25 kor. Magyar hitelrész. 804.--- kor. Anglobank 292.--- koronán. Alpesi bányarészvény 508,50-509.--- kor. Osz. k-magyar államvasuti rész. 653.--- 654.--- kor. Rímamurányi vasúti rész. 520.--- 521.--- kor. Májusi járadék 100,20 kor. Magyar aranyjáradék 118,65 kor. Magyar koronajáradék 98.--- kor. Osztrák koronajáradék 100,20 kor. Dohány rész. --- Török sorsjegy --- 131,35 Adria --- Magr. általános közszabvány --- Északmagy. közszabvány --- koronán.

A déli tőzsdén alacsony berlini jegyzések következtében, amelyek a szennauunkások sztrájkai vezethetők vissza, gyűnült az irányzat. Buschthierader vasut részvényekben kereslet volt. Osztrák hitelrészvények arbitrazseadások következtében hanyatlottak.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 675,50- kor. Magyar hitelrészvény --- 803.--- kor. Unionbank 506.--- kor. Anglobank rész. 292.--- kor. Osztrák magyar államvasuti rész. 652,00.--- Déli vasut rész. 88,50 kor. Magyar koronajáradék 98.--- kor. Alpesi bányarészvény 507.--- kor. Rímamurányi vasúti rész. --- 520.--- kor. Török sorsjegy 131,25.--- kor. Májusi járadék 100,50 kor. Osztrák koronajáradék 100,20 Dohány rész. --- koronán.

A déli tőzsde zárlata csöndes, az árfolyamok mérsékelten csökkentek. A magánkamattal 3% százalékos.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 676,50.--- koronán. Magyar hitelrészvény 802.--- koronán. Anglobank 292,50 kor. Alpesi bányarészvény 507.--- kor. Osztrák-magyar államvasut részvény 652,50.--- kor. Déli vasut részvény 88,50.--- koronán. Rímamurányi vasúti részvény 520.--- koronán. Májusi járadék 100,20 koronán. Magyar aranyjáradék 118,65 koronán. Magyar koronajáradék 98.--- kor. Osztrák koronajáradék 100,20 kor. Dohány rész. --- kor. Osztrák sorsjegy 131,25 koronán.

KIADÓTULAJDONOS: A MAGYAR HIRLAPKIAO RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Napirend, 1904. december 31.

Napló: Szombat, december 31. Róm. kath.: Szilveszter p. hv. prot.: Szilveszter, görög-ország (december 18.) Sebestyén vt., zsidó: Tebeth 23. Nap kel: 7 óra 34 p., nyugszik: 4 óra 1 p., hold kel: 1 óra 25 p. d. e., nyugszik: 12 óra 34 p. d. u. --- di királyi ügyi üdvözlés fogadják Apponyi Lajos gróf és gróf Scherer Thoss Margit palotahölgy a budai várban este 8-10 óra között. --- Cholnoky Jenő előadása a kínaiak művészetéről az Iparművészeti Múzeumban 5 órakor. --- Szilveszter-estélyek vannak: A Magyar Kereskedelmi Csarnokban, a Budapesti VIII. ker. Józsefvárosi Körben, a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületében (Arany János-utca 20. sz.), a Központi Demokráta Körben (Gyárutca 18. sz.), a Magyar Ifjak Haladás Körében (Váci-utca 59. sz.), a Holnapra jutó jótékony cselekvés társaságának a Newyorki kávéház külön termében, az Asztalos Társaságának az Orvosi Kaszinóban, a Dalosköröknek a fővárosi Vigadóban, a Felső Krisztina-kerületi Kaszinóban, a Damjanich Asztalosok társaságának a Soroksári-utca 41. sz. alatti vendéglőben, a Kereskedelmi Ifjak Társulatának saját helyiségében, az Aczéhány munkás dalgyűjteményének a máv. gégyárakban negy énteremben, a Magyar Hírlapok Öregedős Egyesületének a Garay-téren evő helyiségében. --- Téli túrlat a városligeti Műcsarnokban nyitva 9-4 óráig. Belépődíj 1 koronán. --- Nemzeti Szalon téli kiállítása nyitva 9-8 óráig. Belépődíj 50 fillér. --- Karácsonyi kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagyemző-utca 37. sz.) nyitva egész nap. --- Uj művészeti szalon a Keoksméti-utca 3. sz. alatt nyitva egész nap. --- Karácsonyi iparművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9-7 óráig. --- Jótékony cselekvés társaságának kiállítás a kivály kigőrtéri téri házában nyitva 10-8 óráig. Belépődíj 50 fillér. --- Műbarátok Körének karácsonyi kiállítása (Váci-utca 25. sz.) nyitva 11-7 óráig. Belépődíj 50 fillér. --- Női műkiállítás a kigőrtéri Thak-téle tereben nyitva 9-12 és 4-7 óráig. Belépődíj 40 fillér. --- Összetett hírvételezés a Nemzeti Múzeum kupolacsarnokában nyitva 9-3 óráig. Belépődíj 40 fillér. --- Világosi kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban nyitva 9-12 és 6-8 óráig. --- Nemzeti Múzeum leptára nyitva 9-2 óráig. --- Földtani múzeum nyitva 10-1 óráig. Belépődíj 1 korona. --- Múzeumi könyvtár nyitva 9-1 óráig. --- Akadémiai könyvtár nyitva 3-7 óráig. --- Egyetemi könyvtár, nyitva 9-12 óráig.

A bécsi gabonátőzsde.

Az üzleti csönd és alacsony budapesti jegyzések hatására alult csökkentek a zárlatok.

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1904. december 31-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Karácsonyi álom.

Lelekesem látás a tévovásban, látótekel. Itt: Gárdonyi Géza. A kisérő zenét szerzte Szabócsa Béla. Az előjáték személyeit a következők alakítják:

Ujvári	Hófehérek
Rózsavány	mesék
Gabonyi	
D. Ligeti J.	
Török	
Dumán	
Horráth	
Beregi	

A játék személyei:

Stancsay	
Ivanfi	
Mihályfi	
S. Fal Sz.	
Nadaj	
Vilvári	
Gabányi	
Rakosi	
D. Ligeti J.	
Török	
Gyenes	
Rózsavány	
V. Molnár R.	
Hegyesi	
Biko	

Kezdeté 5 órakor.
Heti műsor:
Vasárnap, u. t. Aranyember, Ester Á. hor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Jancsi és Juliska.

Jancsi 5 napban Zenei szerzette dumapáncz. Szövegét írta Vette Adolfa. Ford. Abrányi Emil.

Személyek:

M. hályfi	
Valent V.	
Várady M.	
Payer M.	
Beris M.	
Kann M.	
Falcsornó	

A babatündér.
Jelenetek a tévovásban. Zenei szerzette Bayer J. Szövegét írta: Hasszner J. László.

Kezdeté 4 órakor.
Heti műsor:
Vasárnap: Hunyadi László.

VIGSZÍNHÁZ.

Színészek.

Jelenetek a színészekből, 3 felvonásban. Itt: Vajna László. Rendezte: Szilágyi Vilmos.

Személyek:

A színésztárszónok Fenyvesi	
Az igazgató	Vendrey
Az igazgatóné	Rónaszék
A rendező	Tapolczai
A primadonna	Gazsi
Az énekesnő	Sz. Varsány
A dramai hős	Géthy
A komikus	Balassa
A jellem-zinész	Szerényi
A bonviván	Tanay
A komédia	Czyz
A dramai szöveg	Nevrády
A komika	Niko

Kezdeté fél 8 órakor
Heti műsor:
Egész héten: Színészek. Vasárnap d. u. Diáké.

NÉPSZÍNHÁZ.

A rátörős királykisasszony.

Mesét és kópékat írta: Hozer Drachmann. Magyar szövegét alakította: Helai Jenő. Zenei szerzete: Jakabí Viktor.

Személyek:

A király	Ujvári
A királykisasa	Kürny m. v.
Esak hercege	Z. Bárdim.
Csepessy Matyi	Kovacs M.
Fő-zenekövész	Pesti K.
Kapitány	Lubicski
Dalós	Banko
3-4) udvarhógy	Bezesnai
3-4) kőrő	Szecei
3-4) lovag	Hollo
K. csodáló	Kaposi
Főtanács	Zombori
Szénegő	Pántó
	Delli
	Rusnyák
	Iszomb
	Kis
	Doktor

Kezdeté 6 órakor.
Heti műsor:
Egész héten: A rátörős királykisasszony.
Vasárnap d. u. A Hósej fehérasszony.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Huszárver.

Operette 2 felvonásban, előjátékkal. Stein és Lauderberg szövege nyomán fordította Rittai György és Méru Adóf. Zenei szerzete: Mader Rezső.

Személyek:

Bárdy	B. Szabo
bolalath	Szilágyi
Rasolszky	Giróth
Csekány	Gepő
Csardulcszky	Sztyorn
Abay	Marton
Szika	Tallán
Kepes	Szentgyörgyi
Fényes	Rácz Margit

Kezdeté 6 órakor.
Heti műsor:
Vasárnap d. u. Fecs éfőzek. Vasárnap este: Huszárver.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

János vitéz.

Dallatok 2 felvonásban. Felő kópé előszövegét írta: Bakonyi Károly. Zenei szerzete Helai Jenő. Zenei szerzete: Kaszón Pongrácz dr.

Személyek:

Kukoricza Jancsi	Fedák
Huska	Medgyaszay
A gonosz mostoha	Gasai
Sztrázsmester	Vecsey
Huga	Ferenczy
A francia király	Németh
A királykisasszony	Báó

Kezdeté 6 órakor.
Heti műsor:
Egész héten: János vitéz. Vasárnap d. u.: Es, Te, Ó.

URANIA SZÍNHÁZ.

A parisi asszony.

Kezdeté 6 órakor.

Magyarnak Pecs! Németnek Becs!

10 évi jótállással!

A legjobb és legmegbízhatóbb járasú órák egyedül

SCHÖNWALD IMRE

órásmester és ókszerésznel PÉCS Király-(Pé)-utca.

„Tiborcz kurucz” finom tula remény óra, erős dupla köpennyel, pontosan járó szerkezettel. Korona 10.—

FÉRFI ÉS NŐI nemi betegségek, fertőzőség (impotencia) alapsz. gyógykezelésére legelőbb ajánlják

DR. KAJDACSÝ

v. or. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig.

Budapest, IV., Kigýó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)

Levél útján is válaszgyökörök.

KÖLTÖZKÖDÉSEKET vasatón és hajón, az átrakodás és csomagolás megtakarításá val, előzetes az elárulás Szabadalmazeti Butorkocskával

Caro és Jellinek szállító, Budapest, V., Arany János-u. 34.

Magyar királyi államvasutak 236208 számhoz

Hirdetmény.

Délnémet-észtrák-magyar vasuti kötelék. — Élő baromfi szállítására 1899. évi junniut 1-től érvényes díjszabáshoz V. pótlék kiadásra. — 1903. évi január hó 1-től való hatálytaln a fentebb megjelölt díjszabáshoz az V. sz. pótlék lép életbe, mely Eszék, Eszék-alsóváros, Gadjobra, Hegyes-feketehegy, Hód-ság, Kistelek, Nagyszalonta, Pozsony, Szarvas, Vinkov és Zombor állomásoknak a díjszabáshoz való bevonását tartalmazza.

Ezen pótlék az érdekelt vasutaknál 20 fillérért kapható.

Budapest, 1904. december hóhóh.

A magyar királyi államvasutak a részes vasutak nevében is.

(Utánvómás nem díjazatik.)

Természetes pirosságot

egy másodperc alatt minden férfi és nő, ugy az arcán, mint az ajakán gyönyörűen elérheti, ha teljesen ártalmatlan és igen kellemes illata

Diana-pirosító

haszná. Egy eredeti üveg ára 5 koroná utasítással, mely egy évig eltar. Központi főraktár: ERÉNYI BÉLA „Diana” gyógyszerüzem Budapest, VII., Károly-körút 5. (Balozó hógyeknek nélkülözhetetlen.

Titoktartás mellett szállítva.

KALAPKIRÁLY

ismét megnyit.

IV., Eskü-ut 6. (Klotild palota).

Magyar királyi államvasutak üzemeltetőség Kolozsvárt.

24647—904. I.—d.

Pályázati hirdetmény.

(Faggyu szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzemeltetőség a 1903. esztől 1906—1907 évben szükséges faggyu szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükséges mennyiség évente mintegy 1600 kgt. tesz ki.

Ezen mennyiség azonban a tényleges szükségletnek csak megközelítő előirányzatát képezi, miert a szállítást elnyerő cég köteles lesz a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzemeltetőségnek kívánataira a szükséghez képest ezen mennyiségnél 25%-al többet, vagy kevesebbet szállítani.

A szállítás a 122291/96. szám alatti általános és a faggyu szállításra vonatkozó 39986/92. sz. a. kiadott különleges szállítási feltételek s az ajánlati tárgyalásnál elfogadott minta alapján eszközözendő.

Minden ajánlóról feltételezettek, hogy az illető szállítási feltételeket ismeri és egész terjedelmükben elfogadja.

Mindgyik ajánló ajánlatával az ajánlatok felbontásának napjától számítandó 4 héti kötelezettségben marad és azt nem vonhatja vissza.

A pályázati feltételek a kolozsvári üzemeltetőség anyag és leltárbeszerzési osztályánál — az ajánlati mintául szolgáló irvel együtt, díjmentesen megszerzhetőek.

Az egykoronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külezimel „Ajánlat 24647/904. számhoz” 1904. évi november hó 5-ikének déli 13 órájáig a kolozsvári üzemeltetőség U. osztályának főnökénél benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban 1904. évi november hó 4-ikének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzemeltetőségének gyűjtőpénztáránál letendő.

Az ajánló cég köteles a szállítási szándékolt faggyuóul az anyag minőségének megvizsgálása végett 0.5 kg. mennyiséget szelenczöbe tölve, jól lepecsételve és a szállító jeggyel ellátva mintául az üzemeltetőség anyag és leltárbeszerzési ügyosztályhoz ezimezve (Emke palota I. emelet 28. ajtó) beküldeni, mert minta nélkül a beérkezett ajánlat tárgyalatni nem fog.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, a melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek, vagy táviratilag jötteknek, végre oly ajánlatok, melyek lényeges részükben javításokat, vagy vakarásokat mutatnak, vagy melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tételt, figyelembe vétetni nem fognak.

Kolozsvár, 1904. október hóban.

Az üzemeltetőség.

Férfiui gyengesség, idegbajok, titkos ifjusági bünök és kicsapongások

Dr. WRUN

PERUIN-SCHUTZ-MARKE-PORA.

Dr. Wrun peruin-pora egysegyedül alkalmas arra, hogy a nemzö- és szülő-szervek mindennemü gyengességét; ugy férfiaknál az impotenciát (férfiui gyengességét), mint nőknél a terméketlenséget megszüntesse, egyszermind pólitalatban gyógyszert nevé- és gyöngyesség által előidézett elgyengülésnél, infertözés és éjjeli magömlések, mint az impotencia (férfiui gyengesség) egyedül okai által előidézett gyengességi állapotoknál, továbbá minden idegbajnál.

Mik az idegek? — kérdések számszón. Az idegek minden nemü örözem tulajdonképeni közevüül, minden külső benyomást, mely örömet, bánatot, fájdalmat bosszúságot okoz, azot éreznek és közvetlenül legelőbb! Mint egy távirati hálózat terjednek el az egész testben. Abányféle az ok, annyiféle az idegbetegség jönlésége.

Elő sorban gyöngyességi állapotok, általános lesoványodás, sapadt arc, becsúrt, kék karikával övezett szemek, gyöngy emelkedettség, lehangolt kedélyállapot, álmatlanság, derek- és gerincfájdalmak, hisztérikus görcsök, széküglús, önmékkül rettegés, vig társaságok kerülése, tehetetlenség, női bajok, kez- és lábzsákrítés, verszögénység stb.

ÖVÁSI!

Hogy biztosak legyünk, hogy a valódi Dr. Wrun-féle peruin-pora kapjuk a no szerzőjének hasonló nevetű veszőgységek stanzakkal, ígyjelül meg védjegyet (kezeben falgat tartó anyagi), valamint sajátkező aláírásom, mely egy a dobozon, mint a használati utasításon feltalálható.

Egy doboz ára használati utasítással 3 korona 60 fillér.

Főraktár:
TÖRÖK J., gyógyszerüzem BUDAPEST, Király-u. 12., Andrássy-utca 20.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

WALDMANN IMRE igazgató

Ma szombaton új fellépések.

„India Európában” — előadja a FRANCESCO NOVELLO társulat

Bartók Lili nemzetközi énekesnő; továbbá: NAKIRI Linke Pál operettje.

KAISER GYÖRGY

a Berliui Metropole-színház legjanak vendégfellépője. A Tarka Szinpad udjónsága „Nyaralók” stb. Holnap Újév napján két nagy ünnepi diszeloadás. Az előadás pont 8 órakor kezdődik.

Amerikai, angol és francia gyártmányu hahólyag, gummi, szivacs és pessáriim övszerkek sterilizáltan legpontosan zárt dobozban bérmentve 1 évi jótállás mellett tucatszámként 2, 3, 4, 6 és 8 tételre kaphatók PAPP LÁSZLÓ kötszertárában az „Arany keresztes” Budapest, VI., Andrássy-ut 76.

